

Handreiking handelingsperspectief alleenverdienersproblematiek

Wegwijzer voor de uitvoering

Voorwoord

Een samenloop van fiscaliteit, sociale zekerheid en toeslagen pakt voor een groep inwoners nadelig uit, waardoor zij toeslagen mislopen. Als gevolg hiervan hebben zij een lager besteedbaar inkomen dan een vergelijkbaar huishouden met een volledige bijstandsuitkering en ligt dit inkomen onder het bestaansminimum (de op de leefsituatie van toepassing zijnde bijstandsnorm plus maximale toeslagen).

Naar aanleiding van een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep in 2022 heeft de overheid opnieuw gezocht naar een structurele oplossing. In afwachting van de structurele oplossing moet deze groep huishoudens zo spoedig mogelijk geholpen worden, zodat ook zij van een inkomen op ten minste het bestaansminimum kunnen leven. Daarom is de gemeenten gevraagd deze groep nu al te ondersteunen. De ondersteuning die op dit moment mogelijk is, is uiteengezet in een handelingsperspectief.

Het handelingsperspectief – bedoeld als voorlopige oplossing - geeft richting, maar vereist veel kennis en inzet van de gemeentelijke uitvoering. Om gemeenten hierin bij te staan heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid deze 'Handreiking handelingsperspectief alleenverdienersproblematiek' laten opstellen. In deze handreiking worden de verschillende mogelijkheden in beleid en uitvoering uiteengezet. De handreiking biedt achtergrondinformatie, handvatten en inspiratie voor beleidskeuzes en de praktische uitvoering ervan.

In de bijlagen in deze handreiking is een aantal modelbeschikkingen en een voorlichtingstekst opgenomen.

Deze handreiking is samengesteld door Stimulansz, in opdracht van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW), en in samenwerking met Ministerie van Financiën, Dienst Toeslagen, Belastingdienst, VNG, Divosa, LOSR, de LCR en de gemeenten Nijmegen, Alphen aan den Rijn, Rotterdam en Amsterdam.

Deze handreiking is een groeidocument en zal begin 2024 worden aangevuld met nieuwe informatie.

Inhoud

Voorwoord	2
1 Inleiding	5
2 Alleenverdienersproblematiek	7
2.1 Handelingsperspectief en ontwikkeling in doelgroep	7
2.2 Uitspraak en gevolgen	7
2.3 Bijzondere bijstand	8
2.4 Afbakening doelgroep en handelingsperspectief	8
2.5 Gegevens alleenverdieners en lijsten van het Rijk	9
2.6 Middelen handelingsperspectief	10
2.7 Tussentijdse regeling 2024-2027	10
3 Stappenplan aanpak	11
4 Identificatie betrokken huishoudens	13
4.1 Kenmerken betrokken huishoudens	13
4.2 Partners voor verschillende regelingen	14
4.3 Mogelijkheden opsporen betrokken huishoudens	16
5 Beslissingen beleid en uitvoering	17
5.1 Filteren gegevens uit backofficesysteem en lijsten Rijk	17
5.2 De doelgroep actief benaderen	18
5.3 Contact met de doelgroep	19
5.4 Volgorde van behandelen alleenverdieners	21
5.5 Aanpak compensatie	21
5.6 Taakverdeling	22
5.7 Maatwerk	24
5.8 Proactieve houding bij financiële problemen	24
5.9 Bevoegdheden en privacy	25
5.10 Bekendheid geven aan problematiek	26
6 Berekening van het verschil	27
6.1 Hoe bereken je het verschil tussen ontvangen en maximale toeslagen?	27
6.2 Welke gegevens uitvragen?	31
6.3 Vaststellen van het verschil	32
7 Juridische aandachtspunten	34
7.1 Formulering bij toekennen bijzondere bijstand	34
7.2 Aanvraag compensatie over jaren vóór het handelingsperspectief	34
Bijlage 1: Toeslagen en afbouw heffingskortingen	35
Het systeem van toeslagen	35

Afbouw algemene heffingskorting _____	36
Bijlage 2: Modelteksten _____	37
Modeltekst 1: Alleenverdieners, mogelijk recht op aanvulling inkomen _____	38
Brief 2: Mededeling mogelijk recht aanvulling inkomen of vergoeding (doelgroep aanvullende bijstand) _	39
Brief 3: informatie over mogelijk recht op aanvulling inkomen of vergoeding (doelgroep geen uitkering gemeente) _____	41
Modeltekst 4: Antwoordkaart om contact op te nemen _____	42
Beschikking 5: Toekenning periodieke bijzondere bijstand als aanvulling op huur en zorgpremie _____	43
Beschikking 6: Toekenning eenmalig bijzondere bijstand voor vergoeding van terugvordering toeslagen _	45
Colofon _____	47

1 Inleiding

In 2016 werd bekend dat een samenloop van overheidsbeleid voor een groep alleenverdienershuishoudens nadelig uitpakt waardoor zij toeslagen mislopen. Als gevolg hiervan hebben zij een lager besteedbaar inkomen dan een vergelijkbaar huishouden met een volledige bijstandsuitkering en ligt dit inkomen onder dit bestaansminimum (bijstandsnorm en maximale toeslagen).

Op 27 september 2022 oordeelde de Centrale Raad van Beroep (CRvB) dat de gemeente een echtpaar met terugwerkende kracht compensatie moest geven voor het niet-ontvangen van de maximale toeslagen.¹ Het echtpaar was in beroep gegaan nadat de gemeente de aanvraag van (bijzondere) bijstand hiervoor had afgewezen. Naar aanleiding van deze uitspraak wordt gezocht naar een oplossing voor deze alleenverdienersproblematiek. Die oplossing is op Prinsjesdag 2023 aangekondigd.² Vanaf 2028 wordt het probleem opgelost via de inkomstenbelasting. Voor 2024 tot en met 2027 wordt een tussentijdse (overbruggings)regeling ingevoerd.

Voor beide oplossingen is aanpassing van wetgeving nodig, en die kost tijd. De getroffen huishoudens moeten echter op korte termijn al zo goed mogelijk worden geholpen, de Tweede Kamer heeft hiertoe ook opgeroepen.³

Een snelle mogelijkheid tot compensatie is de individuele bijzondere bijstand. Hiermee kan tot invoering van de tussentijdse regeling al financiële steun worden geboden. Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) heeft in april 2023 daarom het handelingsperspectief voor 2023 beschreven.⁴ Hierin staat dat gemeenten alleenverdienershuishoudens in twee gevallen tegemoet kunnen komen. Niet met algemene, maar met bijzondere bijstand:

- 1 voor echtparen⁵ van wie de toeslagen over 2023 ten gevolge van deze problematiek lager zijn vastgesteld dan bij echtparen in een vergelijkbare leefsituatie met een volledige bijstandsuitkering; en
- 2 voor echtparen die een terugvordering van zorg- en/of huurtoeslag hebben gekregen over 2022 die te wijten is aan deze problematiek, of een betaalregeling hebben die daaruit voortkomt.

In deze handreiking worden deze twee mogelijkheden beschreven.

In afwachting van de tussentijdse regeling is de inhoud van deze handreiking ook toepasbaar in 2024, tot het moment dat de benodigde wetwijzigingen van kracht zijn geworden. Nadere informatie hierover volgt begin 2024 via het Gemeentenieuws van SZW.

Wat komt aan bod?

Deze handreiking beschrijft de oorzaken en achtergrond van de alleenverdienersproblematiek en biedt een stappenplan. In de hoofdstukken wordt ingegaan op de volgende onderdelen:

- **Hoofdstuk 2** beschrijft wat de alleenverdienersproblematiek precies is, wie tot de getroffen echtparen kunnen behoren en hoe en waarmee deze echtparen nu geholpen kunnen worden. Mogelijke oplossingen voor de toekomst zijn kort beschreven, maar hierop wordt in deze handreiking niet verder ingegaan.
- **Hoofdstuk 3** geeft een (voorbeeld)stappenplan met stappen die de gemeente kan zetten om het handelingsperspectief uit te voeren. Waar moet de gemeente zoal aan denken en waar beslissingen over nemen? Wat moet er geregeld worden bij de uitvoering van dit traject? De hoofdstukken hierna geven een uitwerking van verschillende stappen uit dit stappenplan.

¹ CRvB 27 september 2022, [ECLI:NL:CRVB:2022:1952](#)

² Brief van de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en de staatssecretarissen van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst en Financiën – Toeslagen en Douane van 19 september 2023, 2023-0000520321

³ De motie Palland c.s. ([Structuur van de uitvoering werk en inkomen \(SUWI\) | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)) en de motie Warmerdam c.s. ([Structuur van de uitvoering werk en inkomen \(SUWI\) | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#)).

⁴ Gemeentenieuws van SZW 2023-1, onderwerp 5, zie [Gemeentenieuws van SZW 2023-1 | Actueel | Rijksoverheid.nl](#)

⁵ Met de term 'echtparen' bedoelen we gehuwden en samenwonenden volgens de Participatiewet die ook fiscaal en toeslagpartner zijn. Zie tabel in [§ 4.2 'Partners voor verschillende regelingen'](#).

- **Hoofdstuk 4** biedt een overzicht van de kenmerken van de verschillende doelgroepen alleenverdieners die met deze problematiek te maken kunnen hebben. Waaraan kan de gemeente de getroffen huishoudens herkennen? Ook geeft dit hoofdstuk een overzicht van het begrip partner in de Participatiewet, voor de toeslagen en bij belastingaangifte.
- **Hoofdstuk 5** beschrijft de beleidsmatige opties; op welke manieren kan de gemeente de huishoudens uit de doelgroep vinden en benaderen? Aan welke taakverdeling en werkwijze kan de gemeente denken? Welke bevoegdheden heeft de gemeente en hoe zit het met gegevensbescherming en de AVG?
- **Hoofdstuk 6** zet uiteen hoe berekend kan worden welk bedrag de getroffen huishoudens te kort komen. Het gaat hierbij om het verschil tussen ontvangen en maximale toeslagen. Welke gegevens zijn hiervoor nodig? In dit hoofdstuk staan ook voorbeelden.
- **In hoofdstuk 7** wordt uitgelegd waarom het bij de alleenverdienersproblematiek van belang is bij toekenning van de bijzondere bijstand de specifieke kosten te benoemen, en wat de gemeente moet doen bij een aanvraag van compensatie over de jaren van vóór het handelingsperspectief.
- **In bijlage 1** staat een beknopte uitleg over de samenloop van de toeslagen en de afbouw van de algemene heffingskorting (AHK) minstverdienende partner, als achtergrondinformatie over hoe de problematiek is ontstaan.
- **Bijlage 2** biedt een serie modelteksten: een voorbeeldtekst voor website of folder en een aantal modelbrieven en -beschikkingen.

Let op: Bij deze eerste versie van de handreiking is nog niet alle informatie die inzicht kan geven in de omvang van de doelgroep en in de financiering voor dit handelingsperspectief beschikbaar. Zo is het is de bedoeling dat er een lijst komt met burgerservicenummers van mogelijk betrokken echtparen per gemeente. Het samenstellen van deze lijst is een proces waar meerdere organisaties bij betrokken zijn en dat zeer zorgvuldig moet worden uitgevoerd. Daarom kost dit tijd. Waar mogelijk wordt in de handreiking al wel aangegeven wat de ontwikkeling hierin is.

2 Alleenverdienersproblematiek

De directe aanleiding voor het handelingsperspectief dat in deze handreiking wordt beschreven is een uitspraak van de Centrale Raad van Beroep (CRvB) en verschillende Kamervragen hierover. In dit hoofdstuk worden het handelingsperspectief en de uitspraak beschreven en uiteengezet hoe de problematiek wordt veroorzaakt. Daarna wordt de afbakening van deze handreiking binnen de problematiek beschreven.

2.1 Handelingsperspectief en ontwikkeling in doelgroep

In Gemeentenieuws SZW 2023-1 werd naar aanleiding van de uitspraak van de CRvB een handelingsperspectief gegeven.^{6,7} Hierin staat dat gemeenten alleenverdienershuishoudens tegemoet kunnen komen als het gaat om:

- 1 echtparen⁸ van wie de toeslagen over 2023 ten gevolge van deze problematiek lager zijn vastgesteld dan bij echtparen in een vergelijkbare leefsituatie met een volledige bijstandsuitkering; en
- 3 echtparen die in 2023 een terugvordering van zorg- en/of huurtoeslag over 2022 hebben gekregen die te wijten is aan deze problematiek, of een betaalregeling hebben die daaruit voortkomt.

De financiële situatie van de doelgroep wordt in het handelingsperspectief beschreven als: ‘een echtpaar waarvan een van de partners een loondervingsuitkering van het UWV of een private verzekeraar heeft, mogelijk aangevuld met een Toeslagenwetuiterkering, waarbij het netto-inkomen onder de bijstandsnorm voor echtparen zit. Daardoor hebben zij (recht op) een aanvullende bijstandsuitkering’.

In de Kamerbrief van 2 juni 2023 wordt de voortgang bij de aanpak van de alleenverdienersproblematiek geschetst.⁹ Daarin werd de doelgroep wat breder omschreven: ‘een groep alleenverdienende huishoudens met een uitkering die door samenloop van fiscaliteit, toeslagen en sociale zekerheid een lager besteedbaar inkomen heeft dan een vergelijkbaar paar in de bijstand’. En ‘bij wie het netto-huishoudinkomen lager of rondom de bijstandsnorm voor gehuwden zit’.

In de Kamerbrief van 19 september 2023 wordt gesproken over een arbeidsongeschiktheidsuitkering en wordt ook de Wajong-uitkering expliciet genoemd.¹⁰ Bij echtparen waarbij een van de partners een dergelijke uitkering heeft, kan de alleenverdienersproblematiek zich ook voordoen.

Door de doelgroep beter in kaart te brengen is gebleken dat deze breder is dan in eerste instantie in het handelingsperspectief werd omschreven. Het uitgangspunt is nu geworden ‘echtparen die als gevolg van deze problematiek (inclusief toeslagen) een lager besteedbaar inkomen hebben dan wanneer zij alleen een bijstandsuitkering voor gehuwden zouden ontvangen’. De aanvullende informatie over de doelgroep uit de genoemde kamerbrieven mag beschouwd worden als een verdere uitwerking van het handelingsperspectief. Een uitvoerige beschrijving van de doelgroep met al haar kenmerken staat in [§ 4.1 ‘Kenmerken betrokken huishoudens’](#).

2.2 Uitspraak en gevolgen

Op 27 september 2022 deed de CRvB een uitspraak in een zaak waarin een (echt)paar een inkomen onder de bijstandsnorm had en aanvullende bijstand ontving.¹¹ Betrokkenen hadden de gemeente gevraagd om bijzondere bijstand, omdat zij na een terugvordering over 2015 en 2016 met hun inkomen onder het

⁶ CRvB 27 september 2022, [ECLI:NL:CRVB:2022:1952](#)

⁷ [Gemeentenieuws van SZW 2023-1](#), onderwerp 5.

⁸ Met de term ‘echtpaar’ bedoelen wij gehuwden en samenwonenden volgens de Participatiewet die ook fiscaal en toeslagpartner zijn. Zie tabel in [§ 4.2 ‘Partners voor verschillende regelingen’](#).

⁹ Brief van de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en de staatssecretarissen van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst en Financiën – Toeslagen en Douane van 2 juni 2023, 2023-0000317890

¹⁰ Brief van de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en de staatssecretarissen van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst en Financiën – Toeslagen en Douane van 19 september 2023, 2023-0000520321

¹¹ CRvB 27 september 2022, [ECLI:NL:CRVB:2022:1952](#)

bestaansminimum uitkwamen. Zij vroegen compensatie voor het missen van een stukje huur- en zorgtoeslag en kindgebonden budget. Wanneer zij alleen een bijstandsuitkering zouden ontvangen, hadden zij recht gehad op het volledige bedrag aan toeslagen en daarmee een hoger besteedbaar inkomen gehad. De CRvB stelt hierover dat het ‘in strijd is met het stelsel en de ratio van de Participatiewet, dat iedere rechthebbende beschikt over een inkomen op het bestaansminimum en kan voorzien in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan’.

Deze uitspraak heeft betrekking op een individuele zaak. Het is echter te verwachten dat andere huishoudens in een vergelijkbare situatie ook voor compensatie in aanmerking komen. Allereerst moet voorkomen worden dat huishoudens moeten leven van een inkomen onder het bestaansminimum. Daarnaast is het onwenselijk dat mensen via de rechter compensatie moeten halen. Dat heeft de Tweede Kamer bevestigd in de motie Palland c.s.¹². Om de getroffen echtparen direct in 2023 te kunnen ondersteunen, beschreef het ministerie van SZW het handelingsperspectief.

2.3 Bijzondere bijstand

De CRvB stelt vast dat de aanvullende inkomensondersteuning voor de gemiste toeslagen in de vorm van algemene bijstand zou moeten plaatsvinden. Volgens de CRvB is dit het geëigende instrument, omdat algemene bijstand is bedoeld om te voorzien in de algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan. Het is echter niet mogelijk om algemene bijstand te verstrekken zonder dat dit bij brutering daarvan fiscale gevolgen heeft voor de inwoner. Dit zou kunnen leiden tot opnieuw een verlaging van het bedrag aan toeslagen.

Bij bijzondere bijstand is dit niet het geval, want bijzondere bijstand kan, vanwege een koppeling aan specifieke kosten, onbelast worden verstrekt. Hierdoor telt de bijzondere bijstand niet mee voor het toetsingsinkomen van de ontvanger en heeft deze geen verdere gevolgen voor de hoogte van ontvangen toeslagen in dat jaar. In de situatie waarin alleenverdienershuishoudens onder het bestaansminimum uitkomen, is er sprake van ‘een reeds jarenlang bestaande samenloop van overheidsregelingen en fiscaliteit, die voor bepaalde categorieën tot een niet voorziene benadeling heeft geleid’¹³. Deze situatie wordt aangemerkt als bijzondere omstandigheid als bedoeld in artikel 35, 1^e lid van de Participatiewet. Daarom is in het handelingsperspectief gekozen voor compensatie via de individuele bijzondere bijstand.

2.4 Afbakening doelgroep en handelingsperspectief

Deze handreiking ziet alleen op de specifieke samenloop van uitkeringen en fiscaliteit, waardoor alleenverdienershuishoudens minder toeslagen ontvangen dan wenselijk is. Deze samenloop wordt veroorzaakt door de asynchrone afbouw van de verzilverbare algemene heffingskorting voor de minstverdienende partner in de inkomstenbelasting en van de dubbele algemene heffingskorting in het referentieminimumloon (de bijstandsnorm). Voor een toelichting op deze samenloop, zie [bijlage 1](#). Ook moet dit tekort aan toeslagen over 2022 en 2023 zich voordoen in 2023, met een uitloop naar 2024 zolang de tussentijdse regeling nog niet is gerealiseerd. Dit heeft te maken met het feit dat bij bijzondere bijstand de mogelijkheid tot verstrekking met terugwerkende kracht beperkt is. Om voor compensatie van de lagere toeslagen in aanmerking te kunnen komen, moet het tekort in inkomen ook zijn ontstaan in 2023 of 2024.

Dat betekent dat in deze handreiking **niet** wordt ingegaan op:

- de problematiek bij alleenverdienershuishoudens vóór 2022. Het probleem speelt al sinds 2009. Ook in de jaren 2009 tot 2022 kunnen alleenverdienershuishoudens met een aanvullende bijstandsuitkering onder het bestaansminimum uitgekomen zijn. In die jaren was het probleem minder groot, want het gat tussen

¹² De motie Palland c.s. ([Structuur van de uitvoering werk en inkomen \(SUWI\) | Tweede Kamer der Staten-Generaal](#))

¹³ [Gemeentenieuws van SZW 2023-1](#), onderwerp 5.

de afbouw van de dubbele algemene heffingskorting in de fiscaliteit en in de bijstand was minder groot. Ook kreeg men minder toeslag dan nu;

- de problematiek bij alleenverdienershuishoudens vanaf het moment dat de tussentijdse regeling (2024 – 2027) van kracht wordt. Voor deze tussentijdse regeling is aanpassing van de Participatiewet nodig. Deze treedt naar verwachting in de loop van 2024 in werking. Vanaf 2028 komt er een structurele oplossing; en
- dezelfde of andere groepen huishoudens die mogelijk ook te maken hebben met een inkomen onder het bestaansminimum:
 - Door samenloop van inkomens is het mogelijk dat er na de aangifte blijkt dat er te weinig loonheffing is afgedragen. Als inwoners de naheffing zelf moeten betalen, komen zij onder het voor hen geldende bijstandsniveau uit.
 - Er zijn allerlei (minima-)regelingen die gelden voor echtparen met een minimuminkomen of een inkomen op 110, 120 of 130% daarvan. Voor regelingen waarbij naar het bruto-inkomen wordt gekeken kan de groep alleenverdieners mogelijk niet in aanmerking komen, ook al zitten ze netto op of onder deze inkomensgrens. Denk bijvoorbeeld aan de huurverlaging voor lage inkomens in 2023. Voor huishoudens met 2 of meer personen geldt hiervoor een inkomensgrens van € 30.270, terwijl de doelgroep voor deze handreiking met verlies van toeslagen doorloopt tot ongeveer € 44.000.

Aanvullende algemene bijstand

In deze handreiking wordt een aantal keer vermeld dat een deel van de doelgroep mogelijk recht heeft op algemene bijstand als aanvulling op het inkomen. Dit is van toepassing als - los van deze alleenverdienersproblematiek - blijkt dat het echtpaar met het totaal aan inkomsten onder de bijstandsnorm blijft. Deze vorm van bijstand maakt geen deel uit van het handelingsperspectief en hiervoor wordt geen extra financiering beschikbaar gesteld. Het zou echter vreemd zijn, en niet in overeenstemming met de zorgplicht van gemeenten, dat iemand alleen gecompenseerd wordt voor gemiste toeslagen, maar niet waar nodig een aanvulling tot het bestaansminimum krijgt.

Houd er wel rekening mee dat door het verstrekken van algemene bijstand het bruto-inkomen van het echtpaar stijgt. Dat kan dus ook hier gevolgen hebben voor de hoogte van de toeslagen. In dergelijke gevallen is het goed om per ingang van de aanvullende algemene bijstand een herberekening te maken.

Huur- en zorgtoeslag

Bij het echtpaar in de uitspraak van de CRvB (zie [§ 2.1 'Uitspraak en gevolgen'](#)) was ook sprake van compensatie voor het niet-ontvangen van het maximale kindgebonden budget. Sinds 2020 ligt het afbouwpunt van het kindgebonden budget naar een hoger bruto inkomen verschoven en dermate hoog, dat dit niet meer onder de samenloop valt en geen deel meer is van deze problematiek. Daarom wordt in deze handreiking en in het handelingsperspectief voor 2023 alleen ingegaan op de berekening en hoogte van de huur- en zorgtoeslag en de compensatie voor het niet-ontvangen deel hiervan.

2.5 Gegevens alleenverdieners en lijsten van het Rijk

Gemeenten kunnen direct aan de slag met een deel van de doelgroep. Dit zijn de echtparen met aanvullende algemene bijstand. Deze groep kan uit het backofficesysteem gefilterd worden. Voor dat deel van de doelgroep dat de gemeente niet uit haar systeem kan vaststellen, worden lijsten opgesteld.

Het Rijk bekijkt de mogelijkheden die lijsten samen te stellen met de burgerservicenummers van waarschijnlijk tot de doelgroep behorende inwoners. Hierbij zijn het ministerie van SZW en Financiën, de Belastingdienst, UWV, het Inlichtingenbureau en de VNG betrokken.

Deze lijsten worden samengesteld op basis van inkomensgegevens uit 2021 of mogelijk actuelere gegevens, en de afbouwparameters van de algemene heffingskorting van 2023 (zie [bijlage 1](#)). Iedereen die op basis hiervan een hoger besteedbaar inkomen zou hebben gehad bij enkel een volledige bijstandsuitkering, komt op de lijst. Het gaat hierbij om huishoudens met en zonder aanvullende bijstand.

De lijsten zullen per gemeente worden aangeleverd. De gemeente moet de lijsten vervolgens nog controleren op actualiteit en op overlap met de echtparen die zij al uit hun eigen systemen hadden gehaald.

Let op: Bij het samenstellen van deze lijsten moeten de gronden voor de uitwisseling van gegevens zorgvuldig worden onderbouwd. Begin 2024 worden de eerste resultaten verwacht. Waarschijnlijk zijn er aanvullingen en verbeteringen op deze eerste lijsten nodig, zodat de definitieve lijsten pas later in dat jaar zullen verschijnen.

2.6 Middelen handelingsperspectief

Het Rijk stelt extra middelen beschikbaar voor de uitvoering van het huidige handelingsperspectief en de tussentijdse regeling van 2024-2027. Het kabinet heeft hiervoor in totaal een bedrag van € 89 miljoen gereserveerd.¹⁴ In dit bedrag zijn zowel de compensatiebedragen als ook de uitvoeringskosten van de gemeente begrepen.

Het Rijk en de VNG hebben afgesproken dat de financiering voor het handelingsperspectief over 2023 wordt uitbetaald in de vorm van een decentralisatie-uitkering (DU). Financiering via een DU beperkt de verantwoordingslast voor gemeenten. Het college verantwoordt zich wel over de uitvoering aan de gemeenteraad. Een DU verdeelt budgetten vooraf, zonder verrekening achteraf. Het risico voor tekorten ligt dan ook bij de gemeenten; er komt geen aanvullende compensatie bij het overschrijden van het budget. De verdeelsleutel wordt door het Rijk en de VNG samen uitgewerkt.

Meer informatie volgt begin 2024 via het Gemeentenieuws van SZW. Naar verwachting wordt de DU opgenomen in de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds.

Over de uitkering van de financiering voor 2024-2027 moet nog worden besloten. De financiering van het handelingsperspectief over 2024 wordt hierin meegenomen.

2.7 Tussentijdse regeling 2024-2027

SZW heeft voor 2028 een structurele oplossing voor de alleenverdienersproblematiek aangekondigd.

Deze structurele oplossing vergt aanpassing van de belastingwetgeving.

Voor de periode 2024 tot en met 2027 is er een tijdelijke regeling voorzien. Gemeenten zal worden verzocht deze uit te voeren. Voor deze tijdelijke regeling is een wijziging van de Participatiewet nodig. De verwachting is dat die wetswijziging in de loop van 2024 ingaat. Tot het moment dat deze tussentijdse regeling van kracht is, kan de gemeente de inwoners uit de doelgroep ondersteunen op basis van het handelingsperspectief dat in deze handreiking uiteen wordt gezet.

¹⁴ Nieuwsbericht Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, Prinsjesdag 2023: [Maatregelen voor meer bestaanszekerheid, 19 september 2023](#)

3 Stappenplan aanpak

De werkzaamheden die samenhangen met de uitvoering van het handelingsperspectief zijn grofweg te onderscheiden in:

- 1 het filteren van informatie uit het gemeentelijke backofficesysteem, Suwinet en/of het doorlopen van de lijsten met burgerservicenummers die vanuit het Rijk zullen worden aangeleverd;
- 2 het benaderen van de doelgroep, uitleg geven, gegevens verzamelen;
- 3 het berekenen van de gemiste toeslagen en eventueel ook algemene bijstand, en opstellen aanvraag;
- 4 het verwerken van de aanvraag bijzondere bijstand, rapportage en beschikking maken en uitbetalen.

In onderstaand stappenplan staat in het kort geschetst welke beleidskeuzes de gemeente hierbij kan maken en hoe men vorm kan geven aan de uitvoering. In de volgende hoofdstukken wordt hierop nader ingegaan.

Voorbeeld stappenplan

Stap	Beleidskeuze (wat en hoe?)	Uitvoering (wie en wat?)
1. Doelgroep bepalen	Overzicht met mogelijk betrokken huishoudens samenstellen: <ul style="list-style-type: none"> • uit eigen backofficesysteem + • de lijsten van het Rijk. 	Afdeling ICT gemeente Rijk Mogelijk overzicht nog controleren op punten via BRP en Suwinet. Zie § 4.1 Maak onderscheid tussen huishoudens met of zonder aanvullende bijstand i.v.m. middelentoets.
2. Vormen uitvoeringsteam	Wie doet de uitvoering? <ul style="list-style-type: none"> • Gemeente doet zelf alles; of • Sociaal Raadlieden/een sociaalwerkorganisatie heeft contact met de doelgroep, berekent aanvulling en begeleidt de aanvraagprocedure bijzondere bijstand. 	Gemeentemedewerkers Inkomen en/of andere organisatie. Zie Hoofdstuk 5
3. Doelgroep benaderen	Hoe benaderen? Per kaartje, brief, bellen, via intermediairs, oproep in plaatselijke media, beslisboom op website? Betrek de afdeling Communicatie hierbij.	Zie § 5.2
4. Volgorde van behandelen vaststellen	Bij grotere groep alleenverdieners, welk deel benader je als eerste?	Verschillende delen doelgroep onderscheiden. Zie § 5.4
5. Afspraak/gegevens verzamelen/aanvraag laten tekenen	Bij wie en waar afspraak, wie verzamelt gegevens?	Afspraak, inwoner informeren (evt. ook middelentoets), uitvragen, (woon)situatie voor 2022 en 2023 in kaart brengen, stukken verzamelen, gegevens uit MijnToeslagen nazien en evt. noteren/printen. Controle of gegevens bij Dienst Toeslagen correct staan. Zie vanaf § 5.3

6. Vermogenstoets bij echt)paren zonder aanvullende bijstand	Wie? Procedure vaststellen i.v.m. samenwerking betrokken afd. zodat geen dubbel werk wordt gedaan	Vermogen berekenen
7. Berekeningen maken, gemis toeslagen vaststellen	Wie? Procedure vaststellen i.v.m. samenwerking betrokken afd. zodat geen dubbel werk wordt gedaan	Berekening op huishoudniveau maken en afzetten tegen zelfde huishouden met alleen bijstand. Zie § 6.1 t/m § 6.3
8. Aanvraag klaarmaken	Wie? Procedure vaststellen i.v.m. samenwerking betrokken afd. zodat geen dubbel werk wordt gedaan	Aanvraagformulier invullen (eventueel samen met betrokkenen). Zie § 6.2
8. Aanvraag verwerken	Gebruikelijke route?	Afhandelen volgens gewone manier, beschikking maken, rapportage en uitbetaling Zie § 5.6
9. Wijziging in situatie	Wel of niet herberekenen	Nieuwe berekening, wijziging beschikking of nieuwe? Zie § 6.1
10. Na ontvangst definitieve beschikking toeslagen 2023 (in 2024)	Wel of niet herberekenen, terugvorderen?	Nieuwe berekening, beschikking Zie § 6.1

4 Identificatie betrokken huishoudens

Een van de uitdagingen bij de uitvoering van het handelingsperspectief is hoe men de getroffen huishoudens kan vinden. Het gaat hierbij om drie groepen huishoudens.

4.1 Kenmerken betrokken huishoudens

Voor huishoudens die tot de doelgroep van de alleenverdienersproblematiek behoren, gelden de volgende kenmerken:

- Het gaat om gehuwden en samenwonenden.
- Een van de partners heeft een inkomen, de andere partner heeft dit niet of slechts een heel laag inkomen.
- De minstverdienende partner is (meestal) geboren na 1962 of komt niet in aanmerking voor heffingskorting (dit heeft te maken met de leeftijdsgrens voor de afbouw van de algemene heffingskorting minstverdienende partner).

Ook gaat het om een combinatie van alle of een deel van onderstaande inkomstenbronnen:

- een van de partners heeft een bruto-uitkering van UWV of van een private verzekeraar;
- deze uitkering is eventueel verhoogd met een aanvulling vanuit de Toeslagenwet tot het bruto wettelijk minimumloon (WML) of het laatstverdiende loon;
- meestal (recht op) een aanvullende bijstandsuitkering tot de norm voor gehuwden (Participatiewet of IOAW).
- soms is er nog een klein inkomen uit werk;
- de partners ontvangen aanvullende tegemoetkomingen op huishoudniveau aanvulling vanuit de huur- en/of zorgtoeslag.
- in beperkte gevallen is er alleen inkomen uit werk, vaak met (recht op) aanvullende algemene bijstand

Dat de niet-verdienende partner geboren moet zijn na 1962 heeft te maken met de leeftijdsgrens voor de afbouw van de algemene heffingskorting minstverdienende partner; voor mensen geboren vóór 1963 is deze in stand gebleven.

Indeling groepen alleenverdieners

Onderstaande tabel geeft een overzicht van drie groepen huishoudens.¹⁵

Tabel 1: Groepen alleenverdieners die inclusief toeslagen minder overhouden dan (vergelijkbare) paren met een volledige bijstandsuitkering

	Groep 1	Groep 2	Groep 3
	Alleenverdiener met UWV-uitkering of uitkering van een private verzekeraar, die bruto lager ligt dan bruto-TW-norm (WML)	Alleenverdiener met UWV-uitkering of uitkering van een private verzekeraar, die bruto hoger ligt dan bruto-TW-norm (WML), maar netto lager dan bijstandsnorm paren	Alleenverdiener met UWV-uitkering of uitkering van een private verzekeraar, die bruto hoger ligt dan bruto-TW norm en netto gelijk of hoger dan bijstandsnorm paren, maar besteedbaar inkomen ¹⁶ lager door lagere toeslagen
Bruto-hoogte UWV-/private uitkering (2023)	Lager dan € 25.000	Gelijk of hoger dan € 25.000, lager dan ca. € 28.500	Gelijk of hoger dan € 28.500, lager dan ca. € 44.000
Inkomensaanvulling (TW vult bruto aan, bijstand vult netto aan)	Eventueel Toeslagenwet (tot bruto-WML), eventueel inkomen uit werk en/of aanvullende bijstand (tot netto-bijstandsnorm voor paren)	Eventueel inkomen uit werk en/of aanvullende bijstand (tot netto-bijstandsnorm voor paren)	N.v.t.
Geschatte omvang (2023)	Totaal geschat op ca. 6.400 huishoudens		

Kanttekeningen bij deze tabel:

- In groep 1 zijn alleenverdieners met een Wajong-uitkering toegevoegd. Strikt genomen is een Wajong-uitkering geen loongerelateerde of loondervingsuitkering, maar hierbij speelt dezelfde problematiek.
- Bij groep 1 en 2 staat 'aanvullende bijstand'. Hiervoor kan ook gelezen worden 'recht op aanvullende bijstand'. Het is mogelijk dat echtparen zich er (nog) niet van bewust zijn dat hun inkomen inclusief toeslagen lager is dan het minimum besteedbaar inkomen.

4.2 Partners voor verschillende regelingen

Wees er alert op dat er voor partnerschap in de verschillende regelingen die bij de alleenverdienersproblematiek een rol spelen verschillende voorwaarden gelden. Hieronder een overzicht van de meestvoorkomende situaties en verschillen bij een gezamenlijke huishouding voor de Participatiewet en partners voor toeslagen of belastingen. Voor bijzonderheden raadpleeg altijd de informatie op de relevante websites. Voor toeslagen is er de wizard '[Heb ik een toeslagpartner](#)'. En op de website van de Belastingdienst staat veel informatie over [fiscaal partnerschap](#).

¹⁵ Uit: brief van de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en de staatssecretarissen van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst en Financiën – Toeslagen en Douane van 2 juni 2023, 2023-0000317890. De tabel is op enkele punten aangepast voor de volledigheid.

¹⁶ Met de term 'besteedbaar inkomen' wordt bedoeld het netto-inkomen vermeerderd met de huur- en zorgtoeslag, het inkomen waar het echtpaar over kan beschikken.

Tabel 2

	Participatiewet	Toeslagpartner	Fiscaal partner
Gezamenlijke huishouding en gehuwd of daarmee gelijkgesteld	Ja	Nee	Nee
Getrouwd/geregistreerd partnerschap	Ja	Ja	Ja, als daarvoor al ingeschreven op zelfde adres in dat jaar vanaf die datum
Getrouwd/geregistreerd partnerschap, niet ingeschreven op zelfde adres	Nee bij duurzaam gescheiden leven	Voor huurtoeslag geen toeslagpartner. Voor zorgtoeslag (en kgb/kot) wel toeslagpartner. ¹⁷ Als verzoek echtscheiding of scheiding van tafel en bed is ingediend nee .	Diverse situaties mogelijk ¹⁸
Niet getrouwd of geregistreerd partner maar wel ingeschreven op zelfde adres plus 1 van onderstaande:			
1. Samenlevingscontract bij notaris	Ja	Ja, zie rij <i>Ingangsdatum</i>	Ja, zie rij <i>Ingangsdatum</i>
2. Samen kind of de een heeft kind van ander erkend	Ja	Ja, zie rij <i>Ingangsdatum</i>	Ja, zie <i>Ingangsdatum</i>
3. Partners voor elkaars pensioenregeling	Ja	Ja, zie rij <i>Ingangsdatum</i>	Ja, zie rij <i>Ingangsdatum</i>
4. Koopwoning	Ja	Ja, zie rij <i>Ingangsdatum</i>	Ja, zie rij <i>Ingangsdatum</i>
5. Kind van 1 van beide <18 staat op zelfde adres ingeschreven	Ja	Ja, tenzij die andere persoon onderhuurder of vluchteling uit Oekraïne is. Zie rij <i>Ingangsdatum</i>	Ja, m.u.v. zakelijke verhuur of huur eigen deel woning (+ verzoek geen fiscaal partners)
6a. Vorig jaar al toeslagpartners		Ja, vanaf 1 januari	
6b. Vorig jaar al fiscaal partners			Ja, vanaf 1 januari
Samenwonen met (stief-/pleeg-) kind 27+ op 1-1-t, (stief-)ouders, broer, zus, grootouder of kleinkind	Nee bij 1 ^e -graads familie. Nee bij 2 ^e -graads familie met zorgbehoefte	Toeslagpartner als 1 van de situaties 1-5 of 6a geldt	
Samenwonen met kind of vader of moeder en beiden 27+	Nee		Ja, als 1 van de situaties als 1-5 of 6b geldt
Samenwonen met stiefkind en 1 van situaties 1-5 of 6b	Nee		Ja, vanaf dat stiefkind 18 is. Tussen stiefkind 18 jaar dat het 27 is op 1 januari verzoek geen fiscale partners mogelijk.

¹⁷ Site Dienst Toeslagen, [Hoe werkt het met huurtoeslag als iemand naar een zorginstelling gaat?](#), [Hoe werkt het met zorgtoeslag als ik of mijn partner naar een zorginstelling gaat?](#)

¹⁸ Site Belastingdienst, [U gaat scheiden of uit elkaar](#)

Ingangsdatum	Vanaf moment gezamenlijke huishouding	Vanaf de 1 ^e van de maand nádat de situatie is veranderd/ Als de verandering op de 1 ^e was, meteen vanaf die maand (let op eis 'ingeschreven op zelfde adres')	Vanaf moment van gebeurtenis tenzij inschrijving op zelfde adres al voor de gebeurtenis in datzelfde jaar was. Al eerder ingeschreven => per 1 januari
Andere mensen in huis	Mogelijk kostendeler, niet bij zakelijke verhuur	Voor huurtoeslag medebewoners	
Kind(eren) met inkomen in huis	Kind(eren) > 27 kostendelers	Voor huurtoeslag telt inkomen mee (m.u.v. vrijstellingsbedrag bij kind < 24)	Zie <i>samenwonen met kind/samenwonen met stiefkind</i>
Postadres	Geen gezamenlijke huishouding	Geen toeslagpartner	Geen fiscaal partner

4.3 Mogelijkheden opsporen betrokken huishoudens

Er zijn twee mogelijkheden voor de gemeente om huishoudens die tot de doelgroep horen actief op te sporen:

- 1 met gegevens uit het eigen backofficesysteem; en
- 2 aan de hand van lijsten van het Rijk.

Met de diverse kenmerken van de doelgroep vermeld in [§ 4.1](#) kan de gemeente uit haar systeem een uitdraai maken van mogelijk betrokken huishoudens die aanvullende bijstand ontvangen. De voor de gemeente onbekende groep die (nog) geen aanvullende bijstand heeft, maar wel met het besteedbaar inkomen onder het minimum zit, valt niet op deze manier vast te stellen. De lijsten van het Rijk geven waarschijnlijk een goed overzicht van deze doelgroep in de gemeente (zie [§ 2.5 Gegevens alleenverdieners en lijsten van het Rijk](#)). De verwachting is dat er wat betreft de inwoners met een aanvullende bijstandsuitkering een overlap zal zijn, maar dat het alleen gebruiken van gegevens van de lijsten mogelijk mensen uitsluit die wel tot de doelgroep behoren. Bijvoorbeeld inwoners die recent aanvullende bijstand hebben aangevraagd of in inkomen achteruit zijn gegaan.

Naast deze methodes kan publieke communicatie hier ook bij gebruikt worden (zie [Bijlage 2: Modelteksten](#)).

5 Beslissingen beleid en uitvoering

Voor de uitvoering van het handelingsperspectief heeft de gemeente beleidsvrijheid voor zover die binnen de Participatiewet past. De wet zal in het kader van dit handelingsperspectief niet worden aangepast.

Voor de gemeente met de uitvoering van het handelingsperspectief gaat starten, zal zij eerst een aantal afwegingen en beslissingen wat betreft beleid en uitvoering moeten maken. Zo moet de gemeente bepalen:

- 1 hoe gegevens uit het backofficesysteem en de lijsten van het Rijk te filteren en te combineren;
- 2 hoe de inwoners uit de doelgroep benaderd worden;
- 3 wie dit gaan doen: medewerkers van de gemeente zelf of van een (sociaalwerk)organisatie in de gemeente. Voor dat deel van de doelgroep dat nog niet bekend is bij de gemeente, wordt nog onderzocht of het Rijk het beste een eerste aanschrijving kan doen. Alle opvolgende contacten en werkzaamheden zullen wel bij de gemeente liggen;
- 4 wat de volgorde van benadering van de doelgroep is;
- 5 welke aanpak van de casussen de voorkeur heeft;
- 6 wat bij de behandeling van de casussen de beste taakverdeling tussen gemeentemedewerkers en andere afdelingen en/of ingeschakelde organisaties is;
- 7 hoe maatwerk geleverd kan worden; en
- 8 wat de gemeente kan doen als er tijdens het contact met de inwoners ook andere problematiek blijkt.

In dit hoofdstuk wordt op deze aspecten ingegaan. Ook komt in het hoofdstuk aan bod hoe bij de uitvoering om te gaan met gegevensoverdracht, privacy en AVG.¹⁹

5.1 Filteren gegevens uit backofficesysteem en lijsten Rijk

Filteren van backofficesystemen

Voor het filteren van de gegevens uit het backofficesysteem kan ICT een query schrijven, waarmee het uitkeringsysteem wordt doorzocht. De query zoekt naar huishoudens met kenmerken zoals omschreven in [§ 4.1 en § 4.2](#).

De overige meer administratieve controles en handelingen kan iemand uitvoeren die over de juiste bevoegdheden beschikt (raadplegen Suwinet, eventueel ook BRP), of die deze tijdelijk krijgt, bijvoorbeeld in het geval van detachering.

Groep zonder aanvullende bijstand

De gemeente kan huishoudens die geen aanvullende bijstandsuitkering ontvangen niet uit haar backoffice-systeem filteren. Op de lijst van het Rijk staan naar verwachting de meeste van deze huishoudens wel.

De lijsten van het Rijk lopen een beetje achter op de actualiteit, aangezien de Belastingdienst uit moet gaan van gegevens uit 2021. Aan de andere kant gaat het bij ongeveer 90% van de doelgroep om alleenverdieners met een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Hun financiële situatie is vaak over langere tijd stabiel, waardoor voor veel echtparen de lijsten ook met iets oudere gegevens nog actueel zullen zijn.

De gemeente moet waarschijnlijk nog controleren of de inwoner nog:

- in leven is;
- woonachtig is in de gemeente;
- een partner heeft; en

¹⁹ AVG = Algemene verordening gegevensbescherming

- een uitkering van UWV heeft, of een loondervingsuitkering van een particuliere verzekeraar; of een dusdanig beperkt inkomen uit werk heeft op grond waarvan hij recht op compensatie van toeslagen zou kunnen hebben.

Zie voor meer informatie over de lijsten van het Rijk in [§ 2.5 Gegevens alleenverdieners en lijsten van het Rijk](#).

Signalering in het veld

Bij het opsporen van de bij de gemeente nog onbekende groep kan het helpen als alle medewerkers die mogelijk contact hebben met deze inwoners op de hoogte zijn van deze problematiek en hier alert op zijn. Denk aan Sociaal Raadslieden, de medewerkers bij formulierenbrigades en sociale wijkteams, de afdeling inkomen, schuldhulpverlening en dergelijke. Ook de medewerkers betrokken bij vroegsignalering kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Daarnaast kan het goed zijn om deze problematiek ook onder de aandacht te brengen van alle relevante ketenpartners. Denk onder meer aan Schuldhulpmaatjes, Humanitas, plaatselijke bewindvoerdersorganisaties enzovoorts.

Het probleem is ook voor professionals in het werkveld lastig te onderkennen. Het kan daarom handig zijn om met hen af te spreken om altijd een signaal door te geven aan - of een afspraak te maken voor de inwoners met - een medewerker van het uitvoeringsteam Alleenverdienersproblematiek (van de gemeente zelf of een (sociaalwerk)organisatie) als een echtpaar:

- een combinatie van een inkomen op bijstandsniveau heeft en terugvordering van toeslagen krijgt; of
- een netto-inkomen heeft rond het bijstandsniveau en niet de maximale toeslagen.

5.2 De doelgroep actief benaderen

Na het administratief vaststellen van de te benaderen echtparen moet een eerste contact worden gelegd. Dit kan telefonisch of schriftelijk. De gemeente wordt verzocht dat deel van de potentiële doelgroep dat al vanuit het gemeentelijke backofficesysteem gefilterd kan worden zo snel mogelijk proactief te benaderen.

- **Schriftelijke benadering:**

De voordelen van een benadering per brief zijn dat er een standaardbrief kan worden opgesteld, dat de groep mogelijk betrokken inwoners in één keer (bij een kleine groep) of in clusters (bij een grotere groep) kan worden aangeschreven en dat dit de gemeente relatief weinig tijd kost. Qua inhoud van de brief moet er verschil worden gemaakt bij het aanschrijven van de huishoudens met een aanvullende bijstandsuitkering en zonder. Voor beide situaties is een voorbeeldbrief beschikbaar.

De belangrijkste nadelen zijn dat de gemeente er zo geen zicht op heeft of de boodschap de inwoners bereikt, of deze begrijpen wat er aan de hand is en dat de inwoner zelf stappen moet zetten om geholpen te worden. Hierbij speelt ook dat een deel van de betrokken huishoudens geen of weinig vertrouwen in de overheid zal hebben en daarom niet uit eigen beweging contact zal zoeken (zie ook [§ 5.3 'Contact met de doelgroep'](#)).

- **Telefonische benadering:**

Het voordeel van een telefonische benadering is dat de gemeente zo passend bij het niveau van de inwoner informatie en uitleg kan geven. Eventueel kan direct een afspraak worden gemaakt voor een verdere beoordeling van de situatie. Deze methode is redelijk arbeidsintensief.

Een probleem hierbij is dat niet van iedere inwoner een telefoonnummer bekend is en in sommige gevallen kan de taal een probleem zijn. Als dit van tevoren bekend is kan een tolk worden ingeschakeld. De kans dat de gemeente de juiste inwoners opspoort en meteen kan helpen is bij persoonlijk contact wel een stuk groter dan wanneer zij alleen een brief stuurt.

- **Een combinatie van beide:**

De gemeente kan, zeker als het om een grotere groep mogelijk getroffen inwoners gaat, ook voor een combinatie van aanschrijven en bellen kiezen. Eerst een brief met een oproep om contact op te nemen of

een uitnodiging voor een gesprek. De inwoners die zich na een bepaalde tijd nog niet hebben gemeld, belt de gemeente alsnog op. Hiervoor is het nodig een soort volgsysteem te organiseren.

- **Kaartje toeslagencheck:**

Het kan zijn dat de gemeente geen telefoonnummer heeft. Of dat bij een eerste contact blijkt dat de inwoner de informatie over een tekort aan toeslagen, herberekening enzovoorts te spannend vindt. In die gevallen wil het weleens helpen de inwoner uit te nodigen voor een vrijblijvende toeslagencheck met behulp van een antwoordkaartje²⁰.

Een klein deel van de doelgroep valt niet uit de backofficesystemen of de lijsten van het Rijk te halen. De gemeente kan overwegen²¹ om een oproep op haar website te plaatsen en er eventueel nog op andere openbare plaatsen aandacht aan te geven (regionale of lokale krant). Een voordeel daarvan is, dat de gemeente daarmee haar bereik vergroot en mogelijk mensen bereikt die wel inkomen missen, maar zich dat tot dan toe niet realiseren. Een nadeel kan zijn, dat zich ook inwoners melden die niet tot de doelgroep behoren. Het is extra werk om ook van deze inwoners de situatie te bekijken en te berekenen. Als de gemeente deze inwoners vervolgens niet kan helpen, bestaat het risico dat zij in de toekomst niet snel terugkomen voor regelingen waar zij dan mogelijk wel recht op hebben. De gemeente kan eventueel een beslisboom op de website plaatsen, waardoor de echtparen die zeker geen recht op compensatie hebben er al uitgefilterd worden. Betrek de afdeling Communicatie hierbij (zie ook [§ 5.10 'Bekendheid geven aan problematiek'](#)).

5.3 Contact met de doelgroep

Het is verstandig om de persoonlijke benadering van de doelgroep te laten doen door medewerkers die begrijpen hoe de problematiek in elkaar steekt. Met goede uitleg kan de soms aanwezige weerstand bij de inwoners zelf (of hun bewindvoerder) worden verminderd of weggenomen. De gemeente kan de inwoners uit de doelgroep door eigen medewerkers laten benaderen, maar ook door een ketenpartner zoals een sociaalwerkorganisatie binnen de gemeente.

Als er in de gemeente bijvoorbeeld Sociaal Raadslieden zijn, dan kunnen deze worden ingeschakeld. Dat kan zowel bij persoonlijk contact met de inwoner als ook bij het verzamelen van de benodigde inkomensgegevens en het maken van berekeningen. Sociaal Raadslieden zijn gewend met de doelgroep te communiceren en goed thuis in belasting- en toeslagenzaken. Het voordeel van het inzetten van Sociaal Raadslieden is dat een mogelijk wantrouwen richting de overheid, en daarmee ook richting de gemeente, voor de inwoner dan minder speelt. Soms bestaat er binnen de gemeente een andere taakverdeling, is er meer afstand tussen de gemeente en de Sociaal Raadslieden of werken er geen Sociaal Raadslieden in de gemeente. Dan moet de gemeente bekijken bij welke medewerkers of welke andere (sociaalwerk)organisatie binnen de gemeente deze taken kan en wil beleggen. Ten slotte kan men overwegen diensten van een buurgemeente of andere (maatschappelijke) organisatie in te zetten. Met name bij het uitbesteden van werkzaamheden aan een organisatie buiten de gemeente zal men alert moeten zijn op privacy-issues (zie [§ 5.9 'Bevoegdheden en privacy'](#)).

²⁰ Voorbeeld zie bijlage 2: Modelteksten

Voorbeeld samenwerking met Sociaal Raadslieden

In Nijmegen heeft men ervoor gekozen een eerste contact te laten leggen vanuit de afdeling Inkomen. Als de inwoners na uitleg instemmen met een onderzoek naar hun toeslagen, maken de Sociaal Raadslieden een afspraak met hen. De Raadslieden verzamelen vervolgens alle gegevens en berekenen het recht op bijzondere bijstand. Zij werken nauw samen met een vaste kern van medewerkers die de aanvraag bijzondere bijstand verder afhandelen. Zonder uitvoerige controles; er is over en weer vertrouwen dat de berekeningen zorgvuldig worden uitgevoerd en dat de uitbetaling conform de aanvraag – met bijgevoegde berekening – plaatsvindt.

De gemeente moet bij voorgaande overwegingen meenemen dat de Sociaal Raadslieden, zelfs als zij in dienst van de gemeente zijn, een bepaalde status van vertrouwen bij veel inwoners hebben. Sociaal Raadslieden staan voor belangenbehartiging van de inwoner en hebben een geheimhoudingsplicht, ongeacht de informatie die de inwoner met hen deelt. Door dergelijke onafhankelijke medewerkers in te zetten bij de behandeling en de berekening van eventuele tekorten kan elke schijn van belangenverstrengeling worden voorkomen.^{21 22} Daardoor is het vermoedelijk gemakkelijker de medewerking van de inwoner te verkrijgen. Overigens blijkt in de gemeenten waar men al begonnen is deze compensatieregeling uit te voeren, dat er door de brede kijk van de Sociaal Raadslieden ook andere inkomens-/schuldenproblematiek naar voren kan komen. Deze wordt waar mogelijk meteen aangepakt.

Afspraak op meerdere locaties

De gemeente kan, zeker als zij zich over een groter gebied uitstrekt, overwegen om de afspraken met de alleenverdieners op verschillende locaties aan te bieden. Het gaat hier immers veelal over mensen voor wie reizen vanwege een ziekte of beperking en/of vanwege de kosten ervan extra belastend is. Vaak worden er al in verschillende kernen spreekuren door de gemeente en/of Sociaal Raadslieden gehouden. Wellicht kan hierbij worden aangesloten.

Toevallig contact met de doelgroep en procedure

Als medewerkers van de gemeente of intermediairs weet hebben van de alleenverdienersproblematiek (zie ook 'Communicatieplan'), kan het voorkomen dat zij bij contact met inwoners potentieel tot de doelgroep behorende inwoners vermoeden. Dit kan zowel iemand zijn die al een aanvullende bijstandsuitkering heeft (maar bijvoorbeeld nog niet is aangeschreven) als iemand die nog niet bij de gemeente bekend is. Het kan dan handig zijn als deze medewerkers ergens na kunnen gaan of deze inwoners al op de lijst van de te benaderen echtparen staan en wat de status van de behandeling van hun zaak is. En dat zij deze inwoners (warm) kunnen doorverwijzen of misschien direct een afspraak kunnen maken bij de juiste afdeling. Gemeenten kunnen hiervoor een procedure ontwikkelen en zorgen dat deze AVG-bestendig wordt ingericht.

Hierin moet staan wat medewerkers en ketenpartners kunnen doen in een dergelijke situatie. Kunnen deze inwoners benaderd worden op een vergelijkbare manier als de inwoners die al aanvullende bijstand krijgen? Mag de medewerker bij contact met een potentieel tot de doelgroep behorende inwoners - met toestemming van dit echtpaar - gegevens aan Sociaal Raadslieden of het team binnen de gemeente doorgeven of alleen doorverwijzen? Mogen zij bellen, mailen of moeten de inwoners zichzelf melden? In dat geval kan de gemeente deze inwoners een brief sturen met daarin informatie over de problematiek en hoe contact op te nemen. Om AVG-technische redenen zal men de inhoud van de brief moeten afstemmen op de situatie van de inwoner, of deze al wel of (nog) geen aanvullende bijstand heeft. In bijlage 2 staan hiervoor modelbrieven.

²¹ [Beroepscode voor de sociaal raadsman](#), artikel 10 en verder.

²² Huisman en Jenster, 2022, [Rapport 'Vroegtijdig een passende oplossing'](#)

Eenzelfde overweging kan men maken rondom ketenpartners, waar mogelijk nauw mee samen wordt gewerkt. Breng ze niet alleen op de hoogte van deze problematiek, maar laat ze ook weten waar zij mogelijk getroffen inwoners kunnen aanmelden.

5.4 Volgorde van behandelen alleenverdieners

Als de gemeente maar een zeer beperkt aantal gevallen onder haar inwoners aantreft, zal deze vraag niet spelen. Maar gaat het om tientallen of honderden echtparen, waar moet de gemeente dan beginnen? Men kan ervoor kiezen het lijstje van a tot en met z af te werken. Als de gemeente ervoor heeft gekozen een algemene brief te versturen, kan zij bijvoorbeeld op volgorde van ontvangen melding opereren.

Het is ook mogelijk op een andere manier prioriteiten te stellen. Het gat met het bestaansminimum is kleiner bij een groter aandeel aanvullende bijstand. Dit komt door de (gelijke) verdeling van de bijstand over het echtpaar en daarmee de benutting van de algemene heffingskorting minstverdienende partner.

In 2023 ligt de bovengrens van de aanvullende bijstand voor de problematiek op ongeveer € 400 euro per partner. De gemeente kan daarom starten met de groep met dit bedrag aan aanvulling. Ook kan de gemeente de lijst met potentieel tot de doelgroep behorende inwoners naast de gegevens van schuldhulpverlening leggen en starten met de huishoudens waarvan al bekend is dat zij financiële problemen hebben.

Uit de lijsten van SZW kan een groep inwoners blijken die geen aanvullende bijstand heeft, maar mogelijk wel recht op aanvulling van toeslagen. Of op een aanvulling vanuit de Toeslagenwet²³. Bij een deel daarvan kan ook nog een recht op aanvullende algemene bijstand bestaan, een dubbel tekort. Gemeenten kunnen overwegen om juist met deze groep te starten. Daarbij moet men ermee rekening houden dat als deze echtparen aanvullende algemene bijstand krijgen, dat gevolgen heeft voor hun bruto-inkomen. En vervolgens dus ook op de hoogte van de toeslagen, waardoor zij wellicht een hoger bedrag aan compensatie nodig hebben om ten minste het bestaansminimum uit te komen.

Men kan bij overwegingen over het stellen van prioriteiten meenemen, dat het vaak gaat om mensen die het financieel moeilijk hebben en niet weten dat zij recht op aanvulling hebben. Degenen die zich als eerste melden zijn misschien niet degenen die het meest onder de situatie te lijden hebben. Bij de echtparen met schulden weet je zeker dat er problemen spelen. Wat mogelijk is bij het koppelen van gegevens over inkomen en schuldhulpverlening is te vinden bij [§ 5.9 'Bevoegdheden en privacy'](#).

5.5 Aanpak compensatie

De gemeente gaat bij de gevonden huishoudens die te maken hebben met alleenverdienersproblematiek te werk volgens het handelingsperspectief. De werkwijze voor 2023 verschilt van die voor 2022.

Let op: De tussentijdse regeling die voor de periode 2024 tot en met 2027 gaat gelden kan pas in de loop van 2024 worden uitgevoerd. Hiervoor is een wijziging van de Participatiewet nodig. Tot de inwerkingtreding van die wetswijziging geldt dit handelingsperspectief. De hieronder beschreven werkwijzen voor 2023 en 2022 gelden daardoor ook voor een deel van het jaar 2024. Over 2024 vindt nog nadere besluitvorming plaats en worden gemeenten nader over geïnformeerd via SZW Gemeentenuws en de te zijner tijd geactualiseerde handreiking.

Voor 2023

Volgens het handelingsperspectief bekijkt de gemeente aan de hand van gegevens die de inwoners aan moeten leveren de huidige situatie van het echtpaar. Zij kan dan voor 2023 berekenen hoeveel toeslagen een echtpaar gemist heeft en dit vanuit de individuele bijzondere bijstand compenseren. Zij doet dit door de hoogte van de

²³ Newsbericht Nederlandse Arbeidsinspectie: [Niet-gebruik Toeslagenwet leidt tot leven onder sociaal minimum](#).

door het echtpaar ontvangen toeslagen af te zetten tegen de hoogte van de toeslag die het echtpaar zou hebben ontvangen als dit echtpaar alleen een bijstandsuitkering zou krijgen..

Voor een rechtmatige verstrekking van de individuele bijzondere bijstand moet deze gelijk zijn aan het bedrag aan misgelopen toeslagen die voor zorgkosten en woonlasten bestemd zijn. Bij veranderingen in de situatie van de betrokkenen (inkomen, leefsituatie, enz.) moet het gemis aan toeslagen opnieuw worden berekend. De gemeente bepaalt de mate van controle op de uitvoering hiervan, waarbij zowel de rechtmatigheid als een positief vertrouwen in de inwoner niet uit het oog mag worden verloren. Bij de meeste echtparen zal het om relatief kleine bedragen gaan.

Voor 2022

De gemeente stelt vast of het echtpaar in 2023 een terugvordering van huur- of zorgtoeslag over 2022 heeft gekregen die (helemaal of deels) het gevolg is van de samenloop van de afbouw algemene heffingskorting en het afbouwpad van de toeslagen, of een betalingsregeling die daaruit voortkomt. Deze terugvordering kan zij vanuit de individuele bijzondere bijstand compenseren, voor zover het gaat om het deel dat te maken heeft met de samenloop.

Andere vormen aanpak niet toegestaan

Als mogelijke aanpak voor deze problematiek wordt door uitvoerenden ook wel gedacht aan het aanpassen van het toetsingsinkomen op Mijn toeslagen naar een inkomen ter hoogte van een volledige bruto bijstandsuitkering, terwijl het werkelijke inkomen hoger ligt. Dit is echter in strijd met de Algemene wet inkomensafhankelijke regeling (Awir) en daarop gebaseerde wet- en regelgeving.

Een andere vorm van aanpak is die van het werken met vaste bedragen. Dat is in strijd met de Participatiewet. Hierbij kan worden aangetekend dat het bij de tussentijdse regeling 2024 - 2027 waarschijnlijk wel mogelijk wordt met vaste bedragen te werken. Hiervoor is echter een aanpassing van de Participatiewet nodig. Vóór de inwerkingtreding van die wetwijziging werken met vaste bedragen is niet toegestaan.

5.6 Taakverdeling

In de paragraaf 6.2 lag de nadruk op wie het contact met de doelgroep onderhoudt. Doet de gemeente dit zelf of besteedt zij dit uit aan een sociaalwerkorganisatie in de gemeente? Daarnaast is het belangrijk op te bepalen welk team, afdeling of organisatie welke taak in het proces uitvoert.

Er is een aantal procestaken te onderscheiden:

- het verzamelen van de benodigde inkomensgegevens;
- het berekenen van het bedrag aan compensatie;
- het begeleiden van de aanvraag bijzondere bijstand;
- het toekennen en uitkeren van de bijzondere bijstand.

Verzamelen inkomensgegevens

De medewerker van de gemeente of de organisatie die de doelgroep heeft benaderd kan de alleenverdieners begeleiden in het verzamelen van alle inkomensgegevens. Bij het maken van de afspraak kan men bijvoorbeeld een lijst van benodigde gegevens mailen of per post toesturen. Bij de afspraak zelf is het vrijwel altijd nodig dat de inwoners in hun eigen MijnToeslagen en dat van hun partner kunnen inloggen. Is de partner niet aanwezig, kan het handig zijn dat de wel aanwezige partner een toestemmingsformulier van de afwezige heeft, zodat de medewerker van of namens de gemeente wel meteen alle nodige gegevens kan inzien. Voor het snel opzoeken en interpreteren van de informatie in MijnToeslagen en in de papieren beschikkingen van Dienst Toeslagen is het handig als degene die dat gaat doen kennis heeft van toeslagen in het algemeen en de informatie die te vinden is in MijnToeslagen.

Er is een verschil tussen de benodigde gegevens van inwoners die al aanvullende bijstand krijgen en diegenen die deze (nog) niet krijgen. Bij de inwoners zonder bijstandsuitkering zal de gemeente nog een vermogenstoets moeten doen om te bepalen of deze inwoners inderdaad voor bijzondere – en eventueel ook aanvullende algemene – bijstand in aanmerking komen. Een overzicht van op te vragen gegevens staat in [§ 6.2 'Opvragen gegevens'](#).

Berekening maken

Het berekenen van de hoogte van het tekort aan toeslagen kan de gemeente zelf doen of uitbesteden aan de organisatie die de doelgroep benaderd heeft, bijvoorbeeld de Sociaal Raadslieden. Hiervoor moet informatie worden opgezocht in MijnToeslagen, het systeem van Dienst Toeslagen.

Ook hier geldt dat kennis van toeslagen en het kunnen interpreteren van de informatie van Dienst Toeslagen een pré is. Daarnaast moet degene die berekeningen gaat maken uit de voeten kunnen met de tool voor het maken van proefberekeningen op de website van Dienst Toeslagen.

Denk bij inwoners zonder aanvullende bijstand eraan dat als zij ook een aanvullende bijstandsuitkering aan gaan vragen, hun bruto-inkomen hoger wordt en zij mogelijk een hogere compensatie voor gemiste toeslagen moeten ontvangen. Wellicht is het beter het proces van de aanvraag algemene bijstand eerst af te ronden en daarna het gemis aan toeslagen vanuit de bijzondere bijstand te compenseren. Voor 2023 zal een toekenning van aanvullende algemene bijstand geen grote impact op het toetsingsinkomen hebben, omdat het jaar al bijna om is.

Zie voor informatie over het berekenen van de mogelijke compensatie [Hoofdstuk 6](#).

Begeleiden aanvraag bijzondere bijstand

Dit kan de gemeente zelf doen of uitbesteden aan de organisatie die een afspraak met de inwoners heeft en de gegevens verzamelt. Uit pilots (voetnoot) is gebleken het handig te zijn om het echtpaar bij het eerste fysieke contact een aanvraagformulier voor bijzondere bijstand te laten tekenen.

Vervolgens kan dit formulier voorzien van berekeningen en vastgestelde compensatiebedragen worden verwerkt en kan de bijzondere bijstand worden toegekend en uitgekeerd. Hiervoor is altijd de gemeente verantwoordelijk.

Om dit deel van het proces zo soepel mogelijk te laten verlopen zijn korte lijntjes en vertrouwen over en weer van groot belang, zeker als de berekening van het tekort niet door de afdeling Inkomen van de gemeente wordt gedaan.

Denk er bij inwoners zonder aanvullende bijstand aan dat er ook een vermogenstoets moet plaatsvinden.

Verwerken aanvraag en uitbetalen

Is het compensatiebedrag eenmaal vastgesteld, kan de aanvraag op de gebruikelijke wijze worden afgehandeld. Of eventueel door een speciaal daartoe aangewezen team.

Denk bij compensatie van een terugvordering van Dienst Toeslagen erover na of de compensatie naar de inwoner of rechtstreeks naar Dienst Toeslagen moet gaan. De hoofdregel is overmaken naar de inwoner, tenzij er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat die inwoner zonder hulp niet in staat is tot een verantwoorde besteding van zijn bestaansmiddelen.²⁴

In de uitvraag van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) voor de Bijstandsuitkeringenstatistiek (BUS) kunnen compensatiebedragen op grond van het handelingsperspectief onder het Cluster Bijzondere Bijstand onder a (directe levensbehoeften) worden weggeschreven.

²⁴ [Artikel 57 Participatiewet](#)

5.7 Maatwerk

Maatwerk betekent in deze context dat men voor elk echtpaar afzonderlijk moet bepalen welk bedrag het aan toeslagen tekort is gekomen.

Om een compensatie vanuit de individuele bijzondere bijstand te mogen geven die onbelast is, is er op grond van de Participatiewet een koppeling tussen die compensatie en de exacte kosten vereist. Deze exacte kosten hangen af van het gemiste bedrag aan toeslagen. Hoeveel toeslag men krijgt (en in het geval van de eenverdienersproblematiek ook hoeveel toeslag wenselijk is), hangt af van iemands leefsituatie. Daarom is het nodig maatwerk toe te passen.

In de opsomming in [§ 4.1 'Kenmerken betrokken huishoudens'](#) staan een aantal variabele factoren die hierbij van belang zijn:

- de hoogte van de uitkering van UWV of een private verzekeraar;
- wel of geen recht op Toeslagenwet;
- eventueel nog inkomen uit arbeid;
- huur- en zorgtoeslag afhankelijk van het bruto-inkomen;
- de hoogte van aanvullende bijstand vanuit de Participatiewet of IOAW.

Daarbij spelen nog een aantal andere factoren mee:

- de leeftijd van de aanvrager en zijn partner;
- of het echtpaar kinderen heeft;
- de leeftijd van deze eventuele kinderen;
- met wie het echtpaar verder in huis woont (kostendelersnorm, medebewoners voor huurtoeslag);
- de hoogte van de huur.

Dat er zo veel variabelen zijn, maakt elke situatie uniek. Daarom zal voor elk echtpaar in een individueel onderzoek vastgesteld moeten worden welk bedrag het tekortkomt en gecompenseerd moet worden.

5.8 Proactieve houding bij financiële problemen

Het is bekend dat financiële problemen de oorzaak kunnen zijn van andere problemen of dat zij deze kunnen verergeren.²⁵ Het is in het belang van zowel de inwoners als ook de gemeente dat financiële problemen en problematiek die daarmee samenhangt zoveel mogelijk wordt voorkomen. Daarom is een proactieve aanpak bij deze huishoudens belangrijk.

Als in het kader van deze alleenverdienersproblematiek bij huishoudens de administratie en inkomsten worden doorgenomen en er naar de toeslagen wordt gekeken, komt het met enige regelmaat voor dat deze niet op orde zijn. Het opgegeven toetsingsinkomen kan te hoog of te laag zijn of andere gegevens onjuist, waardoor de toeslagen sowieso niet kloppen. In gevallen waarbij een echtpaar aangifte had moeten doen, maar dat nog niet gedaan heeft, is voor 2022 nog geen definitief toetsingsinkomen vastgesteld en zijn de toeslagen ook nog niet definitief vastgesteld. In het ergste geval hebben deze mensen een ambtshalve (fictieve) aanslag gekregen²⁶ en moet daar direct bezwaar tegen worden gemaakt.

Het is goed om er als gemeente over na te denken wie in deze gevallen de inwoners kan helpen de gegevens alsnog op orde te krijgen. In sommige gemeenten pakken Sociaal Raadsliden al deze situaties op. Andere gemeenten hebben een apart loket waar deze inwoners hulp bij het op orde brengen van hun administratie en financiën kunnen krijgen. Dit kan zijn in samenwerking met organisaties als Humanitas of een plaatselijke (vrijwilligers)organisatie, of bedrijfsmatig ingehuurde expertise op fiscaal vlak. Vaak gaat deze laatste hulp uit van een toeslagenservicepunt.

²⁵ Huisman en Jenster, 2022, [Rapport 'Vroegtijdig een passende oplossing'](#)

²⁶ De Belastingdienst stuurt soms een fictieve (ambtshalve) aanslag als men niet reageert op verzoeken en herinneringen om aangifte te doen. Deze fictieve aanslag gaat al gauw uit van een dubbel zo hoog inkomen als het werkelijke belastbare inkomen. Dat heeft gevolgen voor de hoogte van de inkomstenbelasting en leidt tot grote terugvorderingen van Toeslagen.

Het is ook goed om erover na te denken hoe het proces verloopt als blijkt dat het echtpaar nog geen algemene bijstand ontvangt als aanvulling op het inkomen tot bijstandsniveau, maar hier vermoedelijk wel recht op heeft. Of als het echtpaar geen gebruik maakt van de gemeentelijke minimaregelingen en tegemoetkomingen. Wie pakt dit op? Gaat dit mee in de behandeling in het kader van de alleenverdienersproblematiek?

5.9 Bevoegdheden en privacy

Voor een deel van de uitvoering zal de gemeente moeten werken met informatie die persoonlijke gegevens bevat. Denk aan het backofficesysteem en Suwinet. In de praktijk zal ook toegang tot de BRP noodzakelijk zijn, bijvoorbeeld bij verhuizingen, medebewoners of het nakijken van een eventuele vreemdelingenstatus. De gemeente zal deze werkzaamheden moeten laten uitvoeren door medewerkers die bevoegd zijn met deze verschillende informatiebronnen te werken. Of de bevoegdheid te creëren, bijvoorbeeld wanneer iemand tijdelijk bij de gemeente wordt gedetacheerd. Iedereen die onder de verantwoordelijkheid van de gemeente wettelijke taken verricht en daarvoor toegang nodig heeft tot gegevens via Suwinet, moet daarvoor worden geautoriseerd volgens de autorisatiematrix van de gemeente.

Betrek de AVG-specialist waar nodig bij overwegingen rondom privacy en gegevensbescherming.

Verder is het voor het correct kunnen berekenen van de gemiste toeslagen nodig om over alle informatie over die toeslagen te kunnen beschikken. De gemeente moet bedenken, hoe zij deze informatie kan verkrijgen: laat zij de inwoner al deze gegevens zelf aanleveren of vraagt zij de inwoner op een afspraak met zijn DigiD in te loggen en noteert de medewerker dan de gegevens of print hij deze uit? Deze laatste optie werkt waarschijnlijk beter. Als de inwoner zelf de informatie aanlevert, blijkt deze vaak incompleet en zijn er meerdere contactmomenten nodig om alle gegevens compleet te krijgen. Bij het bekijken van de toeslagen voor 2023 en de terugvordering over 2022 is vermoedelijk één spreekuurcontact voldoende. Tenminste om – alleen indien nodig – informatie uit te printen.

Kaders gebruik gegevens en AVG

Een vergelijkbaar vraagstuk speelde begin 2023 rondom het niet-gebruik van dubbele kinderbijslag bij ouders van kinderen die intensieve zorg nodig hebben. De minister van SZW heeft, na zorgvuldige afweging, besloten om niet helemaal in lijn met de AVG te handelen om zo toch in staat te zijn deze ouders een brief te sturen om ze op de extra kinderbijslag te attenderen. Zij heeft daartoe een aantal kaders gesteld:

- het gaat om het verstrekken van een uitkering ten gunste van de inwoner;
- het gaat om belangen van een kwetsbare doelgroep;
- het betreft een afgebakende doelgroep, landelijk tussen de 5.700 en 10.000 (echt)paren;
- de gegevens moeten binnen de gemeente blijven (geen uitwisseling met derden);
- er vindt overleg plaats op bestuurlijk niveau en de functionaris(sen) gegevensbescherming (FG) is bij de uitvoering betrokken.

In het geval van de dubbele kinderbijslag is er wel een wetwijziging voorgesteld die het mogelijk maakt dat de uitvoerende organisaties (CIZ en SVB) voor dit doel gegevens uit kunnen wisselen.

Verder is volgens de AVG nog van belang dat:

- de persoonsgegevens niet langer worden bewaard dan nodig;

- dat wordt opgelet of betrokkenen ingelicht moeten worden over de verwerking van hun gegevens op grond van artikel 13 AVG;
- men waar nodig een data protection impact assessment (DPIA) uitvoert.

In de Kamerbrief die op Prinsjesdag 2023 werd gepubliceerd wordt gesproken over een grondslag voor gegevensdeling en -verwerking voor in ieder geval persoonsgegevens op de lijsten met huishoudens die het Rijk gaat verstrekken (zie [§ 2.5 Gegevens alleenverdieners en lijsten van het Rijk](#)).²⁷

5.10 Bekendheid geven aan problematiek

De huishoudens die te maken hebben met de alleenverdienersproblematiek kunnen lastig te vinden zijn en mogelijk kan niet ieder echtpaar meteen benaderd worden. Daarom is het goed als alle medewerkers met klantcontacten van deze problematiek afweten. Zij kunnen dan bij potentieel tot de doelgroep behorende inwoners doorvragen en zo nodig (warm) doorverwijzen naar wie hen verder kan helpen. Denk aan klantmanagers, medewerkers van wijkteams en formulierenbrigades, maar ook ketenpartners en bijvoorbeeld bewindvoerders(organisaties).

Betrek daarom de afdeling Communicatie bij dit traject. Deze kan een communicatieplan ontwikkelen om de problematiek zowel binnen de gemeentelijke organisatie, naar professionals buiten de gemeente als ook naar de inwoners toe te communiceren. Denk bij publieke communicatie gericht op de doelgroep zelf (zie ook [§ 5.2 'De doelgroep actief benaderen'](#)).

²⁷ Brief van de ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen en de staatssecretarissen van Financiën – Fiscaliteit en Belastingdienst en Financiën – Toeslagen en Douane van 19 september 2023, 2023-0000520321

6 Berekening van het verschil

Bij het berekenen van het verschil in ontvangen toeslagen en de maximale toeslagen, zal de gemeente gebruik moeten maken van de rekenmodule van Dienst Toeslagen. In dit hoofdstuk staan uitleg en tips hoe deze rekenmodule te gebruiken en enkele rekenvoorbeelden.

Let op: Als is vastgesteld dat de alleenverdiener ook recht heeft op aanvullende algemene bijstand, moet dat aanvraagproces eerst afgerond worden. De hoogte van de aanvullende bijstand is immers van invloed op het bruto-inkomen van de alleenverdiener en daarmee ook op diens toeslagen.

6.1 Hoe bereken je het verschil tussen ontvangen en maximale toeslagen?

In hoofdstuk 4 is uiteengezet hoe het systeem van toeslagen in het algemeen werkt, met een schatting van het toetsingsinkomen door Dienst Toeslagen vooraf, het uitkeren van een voorschot en een definitieve vaststelling van de toeslagen achteraf. Hieronder leest u hoe u de hoogte van de toeslagen en het tekort kunt berekenen. De voorbeelden zijn gebaseerd op de bijstandsnormen vanaf 1 juli 2023 en voor het overige op fictieve gegevens.

Hoe werkt de rekenmodule van toeslagen?

Als u beschikt over alle nodige gegevens is het niet moeilijk om voor (een deel van het) 2023 het recht op een bepaalde toeslag te berekenen. Omdat mensen niet stilzitten, maar leven, kunnen allerlei gegevens gedurende een jaar wijzigen. Daarover later meer.

Op de website van Dienst Toeslagen staat de [rekenmodule](#). Het invullen van deze module wijst zich eigenlijk vanzelf.

Tip: maak gebruik van de vraagtekentjes voor extra toelichting en de zeer uitgebreide informatie die per toeslag online staat.

Hoe meer toeslagen men in de rekenmodule aanvinkt om te berekenen, des te meer informatie moet men invullen. Het is voor het berekenen van de gemiste toeslagen alleen nodig om zorg- en huurtoeslag aan te vinken.

De hoogte van de toeslag per maand staat na het berekenen helemaal onderaan. Zijn er tijdens 2023 relevante wijzigingen geweest, kan men na een klik op de knop 'invoer wijzigen' rechts onder gegevens veranderen. De meeste gegevens worden bewaard, enkele zal men opnieuw moeten invoeren of aanklikken. Zo kan men de juiste hoogte van de toeslag over 2023 bepalen.

Let op: Copy+paste werkt niet bij de rekenmodule. Alleen het berekende bedrag aan toeslagen is dan te zien, maar niet de ingevulde waarden. Als men de volledige berekening wil bewaren, is het handiger om screenshots te maken.

Voorbeeld 1

Gezin bestaat uit vader, moeder, Daan (7), Milo (5) en Sebastiaan (19). Vader en moeder hadden in 2023 een bijstandsuitkering. Voor ieder bruto € 11.381. Sebastiaan ging nog naar de middelbare school en deed in mei 2023 examen. Hij had van januari tot en met augustus een bijbaantje waarmee hij bruto € 300 per maand verdiende. Vanaf september start hij met een BBL-opleiding en krijgt hij van zijn werkgever € 922 bruto per maand. Nu kunt u berekenen hoeveel recht op huurtoeslag het gezin had van januari tot en met augustus (8x het maandbedrag) en wat het recht op huurtoeslag is bij het nieuwe inkomen van Sebastiaan (4x het nieuwe maandbedrag). Deze bedragen kunt u omrekenen naar het jaarbedrag aan toeslagen.

In MijnToeslagen staat altijd het bedrag over het hele jaar. Men krijgt bij wijzigingen tijdens het jaar wel een nieuwe beschikking, waardoor men de bedragen voor en na de wijziging met elkaar kan vergelijken.

Zorgtoeslag

Stel eerst vast of het werkelijk om toeslagpartners gaat. Zie het schema in [§ 4.2](#) en aanvullende informatie online.

Voor het berekenen van alleen zorgtoeslag heeft men de volgende gegevens nodig:

- de geboortedata van beide partners;
- het toetsingsinkomen van beide partners.

Het inkomen van kinderen of overige medebewoners speelt hierin geen rol. De overige voorwaarden en bijzonderheden bij zorgtoeslag staan op de website van [Toeslagen > Zorgtoeslag](#).

De grootste veranderingen bij de hoogte van de zorgtoeslag treden op als het gezamenlijke toetsingsinkomen verandert. Of als partners gaan samenwonen of uit elkaar gaan.

Huurtoeslag

Stel eerst vast of het werkelijk om toeslagpartners gaat. Zie het schema in [§ 4.2](#) en aanvullende informatie online.

Voor het berekenen van huurtoeslag heeft men de volgende gegevens nodig:

- de geboortedata van beide partners;
- het toetsingsinkomen van beide partners.
- de geboortedata van alle inwonende kinderen;
- het toetsingsinkomen van alle inwonende kinderen;
- de geboortedata van alle overige medebewoners;
- het toetsingsinkomen van alle overige medebewoners;
- de kale huur en eventuele voor de huurtoeslag meetellende servicekosten voor en na 1 juli.

Van de woonsituatie is het verder van belang te weten of het gaat om:

- kamerbewoning;
- een groepswooning voor ouderen of begeleid wonen; en
- of de huurwoning is aangepast omdat iemand in huis een handicap heeft.

Let op: Het toetsingsinkomen van thuiswonende kinderen en overige medebewoners telt bij de huurtoeslag wel mee. Voor kinderen jonger dan 23 geldt een vrijstelling; een deel van het inkomen telt niet mee. Voor 2023 is de vrijstelling € 5.432. De rekenmodule van Dienst Toeslagen houdt al rekening met de vrijstelling, u vult

altijd het volledige bruto-inkomen in, ook van kinderen onder de 23. Studiefinanciering telt niet als inkomen. De overige voorwaarden en bijzonderheden bij huurtoeslag staan op de website van [Toeslagen > Huurtoeslag](#).

Het is goed om te weten dat kinderen vanaf 18 jaar en overige medebewoners meetekenen voor huurtoeslag. Dat maakt ze ook belanghebbende, wat kan helpen als een kind of medebewoner zijn toetsingsinkomen niet wil geven. Als iemand al langer medebewoner is, staat zijn toetsingsinkomen vermoedelijk vermeld op een of meer voorgaande beschikkingen van Dienst Toeslagen en kunt u dit inkomen als indicatie gebruiken.

Bij vrijwel alle huurwoningen verandert de huur per 1 juli van ieder jaar. Daarom zijn de huurgegevens van het voorafgaande jaar van belang en die per 1 juli van het jaar waarover u de berekening maakt. Daarmee kunt u het recht op huurtoeslag berekenen voor beide helften van het jaar. Zie voorbeeld 2.

Voorbeeld 2

Gezin bestaat uit vader, moeder, Myrthe (8) en Petra (17). Vader en moeder ontvangen in 2023 een bijstandsuitkering. Voor ieder bruto € 11.381. Petra gaat het hele jaar naar de middelbare school. Zij verdient met haar bijbaantje in totaal € 3.600 bruto. Van januari tot en met juni 2023 betaalden zij € 693,47 aan kale huur, geen servicekosten. Omdat het gezin in een huurwoning van een woningcorporatie woont en al enkele jaren een minimuminkomen heeft, komt het in aanmerking voor de huurverlaging voor lage inkomens van 2023. Het gaat per 1 juli 2023 € 575,03 kale huur betalen. De huurtoeslag van januari tot en met juni 2023 is € 383 per maand. Vanaf juli wordt de huurtoeslag € 306 per maand. Het inkomen van Petra heeft in beide gevallen geen invloed op de berekening, omdat dit lager is dan de vrijstelling van € 5.432 voor 2023.

Gevolgen veranderende gezinssamenstelling op inkomen

Toeslagen worden altijd berekend met het gezamenlijke jaarinkomen²⁸. Er zijn situaties waarbij iemand maar een deel van het jaar een toeslagpartner of een medebewoner heeft. Bijvoorbeeld door een scheiding, een overlijden of verhuizing van een kind of andere medebewoner. Ook dan rekent Dienst Toeslagen met het gezamenlijke jaarinkomen, maar dan alleen over de periode waarbij men toeslagpartner was of een medebewoner had. Zie voorbeeld 3.

Voorbeeld 3

Iemand krijgt samen met zijn toeslagpartner zorgtoeslag. Zijn geschatte jaarinkomen is € 15.000 en dat van de partner € 20.000. Vanaf 1 juli zijn ze door een scheiding geen toeslagpartners meer. De zorgtoeslag tot 1 juli wordt berekend met het gezamenlijke jaarinkomen van € 35.000. De toeslag vanaf 1 juli wordt voor beide partners apart berekend met alleen hun respectievelijke eigen inkomen.

²⁸ We gebruiken hier de term 'jaarinkomen' in plaats van 'toetsingsinkomen' om aan te geven dat het (toetsings)inkomen over het gehele jaar een rol speelt, ook over de periode waarin men niet meer samenwoonde.

Toeslag terugbetalen na vertrek partner of medebewoner

Bij het berekenen van de huurtoeslag over de gezamenlijke periode wordt gekeken naar het jaarinkomen van beide partners en/of medebewoners. Het kan voorkomen dat het inkomen van een ex-partner of medebewoner stijgt in de periode dat men niet meer samenwoont. Denk bijvoorbeeld aan een nog thuiswonend kind dat per juli afstudeert en per augustus verhuist omdat het een baan heeft aanvaard. De toeslag voor vertrek was mede gebaseerd op het lage of niet bestaande inkomen van het kind als medebewoner. Na vertrek gaat het jaarinkomen van het kind omhoog en daarmee ook het gezamenlijke toetsingsinkomen in de periode dat het nog thuis woonde. Met als gevolg dat de huurtoeslag over die periode daalt en degene op wiens naam de toeslag staat moet terugbetalen.

10%-regeling na vertrek of overlijden partner of medebewoner

In sommige gevallen kan men Dienst Toeslagen vragen om het hogere inkomen na de periode dat men samenwoonde niet mee te laten tellen voor die periode. Dit heet de 10%-regeling.

Deze regeling geldt als:

- een oud-medebewoner 10% of meer is gaan verdienen;
- de partner is overleden en het inkomen van de nabestaande na het overlijden met 10% of meer stijgt.²⁹

Als de gemeente een dergelijk geval tegenkomt, is het verstandig eerst een beroep op deze regeling te doen, zodat Dienst Toeslagen zo mogelijk een hoger bedrag aan huurtoeslag toekent of geen terugvordering doet. Vervolgens kan worden vastgesteld of er nog een compensatiebedrag moet worden toegekend vanuit de bijzondere bijstand.

Hoeveel is een echtpaar in 2022 tekortgekomen?

Om vast te stellen hoe groot het bedrag is dat de gemeente voor een terugvordering uit 2023 over 2022 houdt u het bedrag aan dat op de definitieve beschikking en/of terugvorderingsbeschikking voor 2022 staat. Deze heeft het echtpaar vermoedelijk medio 2023 ontvangen. Zie voorbeeld 4.

Voorbeeld 4

Het gezamenlijke toetsingsinkomen van alleenverdienersechtpaar Bosveld stond tijdens 2022 op € 24.000. Het echtpaar ontving € 183,33 zorgtoeslag en € 250 huurtoeslag per maand. Op jaarbasis is dat € 2.200 zorgtoeslag en € 3.000 huurtoeslag.

Dienst Toeslagen stelt het definitieve gezamenlijk toetsingsinkomen vast op € 26.000 en de definitieve toeslagen op € 1.800 zorgtoeslag en € 2.500 huurtoeslag. De terugvordering is:

- $1.800 - 2.200 = - 400$ zorgtoeslag
- $2.500 - 3.000 = - 500$ huurtoeslag
- 900 totaalbedrag terugvordering

Dit bedrag van € 900 is het bedrag van de terugvordering en staat ook zo in de definitieve beschikking en de terugvorderingsbeschikking van Dienst Toeslagen die het echtpaar in 2023 ontving. Dit bedrag mag de gemeente als bijzondere kosten uit de individuele bijzondere bijstand compenseren.

²⁹ Op de website van de Belastingdienst leest u meer informatie over [een oud-medebewoner die 10% of meer is gaan verdienen](#) en over [het inkomen van een nabestaande dat met 10% of meer stijgt](#) en rekenvoorbeelden.

Ook als het echtpaar inmiddels een betaalregeling met Dienst Toeslagen heeft getroffen kan de gemeente het terugvorderingsbedrag compenseren. Zelfs als de betalingsregeling inhoudt dat het echtpaar nu weinig of niets per maand hoeft terug te betalen, kunnen er in volgende jaren verrekeningen met toekomstige toeslagen plaatsvinden, waardoor het echtpaar dán weer onder het bestaansminimum terecht kan komen. Door compensatie nu kan dat voorkomen worden.

6.2 Welke gegevens uitvragen?

Opvragen gegevens alleenverdieners met een aanvullende bijstandsuitkering

Voer zo nodig nog een globale draagkrachtanalyse uit op basis van de gemeentelijke beleidsregels. Als iemand recent al bijzondere bijstand heeft ontvangen dan kan deze stap overgeslagen worden.

2022

Om het bedrag van de terugvordering uit 2023 over 2022 te vergoeden, voor zover deze veroorzaakt is door de alleenverdienersproblematiek, heeft zij nodig:

- de definitieve beschikking van Dienst Toeslagen met het terug te vorderen bedrag uit 2023 over 2022 met specificatie;
- de terugvorderingsbeschikking van Dienst Toeslagen uit 2023 over 2022;
- de jaaropgaven en definitieve beschikking inkomstenbelasting van alle inkomstenbronnen van de aanvrager, partner en bij huurtoeslag ook van de eventuele kinderen en medebewoners.

2023

Voor het lopende jaar zijn nog geen definitief inkomen of definitieve toeslagen bekend. Daarom zijn om het inkomen vast te kunnen stellen de loonstroken en uitkeringsspecificaties nodig. En daarnaast:

- alle beschikkingen met betrekking tot toeslagen voor 2023. Van toeslagen zijn er in het lopende jaar alleen 1 of meer voorlopige beschikkingen. Het is handig om alle pagina's met voor- en achterkant te hebben of in te kunnen zien;
- informatie over de woonsituatie (kinderen, overige medebewoners en de leeftijd van allen). Deze informatie is van belang voor zowel huurtoeslag als ook voor de kostendelersnorm;
- huurspecificaties voor 2022 en 2023 waarop de kale huur en de servicekosten staan; de eerste heeft betrekking op de eerste helft van 2023, de twee op de tweede helft van 2023;
- alle loonstroken en uitkeringsspecificaties voor 2023 van de aanvrager, partner en bij huurtoeslag ook van de eventuele kinderen en medebewoners;
- alle wijzigingen en veranderingen die van invloed waren op de bijstandsuitkering en/of op de hoogte van de toeslagen (verhuizingen, wijzigingen in hoogte inkomen, kind dat ging werken of stopte, etc.);
- alle verdere informatie die van belang kan zijn, bijvoorbeeld of het gaat om een aangepaste woning.

Omdat de echtparen in dit geval al aanvullende bijstand krijgen, kunt u een deel van de gegevens uit de opsomming al uit het backofficesysteem dan wel uit Suwinet halen. Het opvragen van de gegevens leidt immers (waarschijnlijk) tot voordeel voor het echtpaar. Als u deze gegevens wilt delen met Sociaal Raadslieden of een andere maatschappelijke organisatie buiten de gemeente, heeft u daarvoor wel toestemming nodig van de inwoners en is het goed een verwerkersovereenkomst te hebben of op te stellen.

Inkomens- en vermogenstoets alleenverdieners zonder aanvullende bijstandsuitkering

Bij deze groep moet men alle gegevens uitvragen zoals deze bij de alleenverdieners met een aanvullende bijstandsuitkering vermeld zijn. Als deze inwoners schriftelijk toestemming geven, kunt u voor de daar

beschikbare gegevens ook Suwinet raadplegen. Op het toestemmingsformulier dient duidelijk het doel van de uitvraag vermeld te worden. In dit geval dus: ten behoeve van het maken van een berekening om vast te stellen of deze inwoner voor compensatie in verband met de alleenverdienersproblematiek in aanmerking komt. Daarnaast moet men globaal de algemene criteria van bijzondere bijstand langslopen:

- Doen de kosten zich voor?
- Zijn de kosten noodzakelijk? en
- Is er sprake van bijzondere omstandigheden? (bij de gevolgen van de alleenverdienersproblematiek is dat het geval, meer daarover in [§ 2.3 'Bijzondere bijstand'](#).)

Van belang is de vraag of het huishouden onvoldoende draagkracht heeft. In artikel 35 van de Participatiewet staat dat het echtpaar recht op bijzondere bijstand heeft, als het niet beschikt over voldoende middelen om zelf in de kosten te voorzien. Er moet dus nog een inkomens- en vermogenstoets plaatsvinden. Raadpleeg daarvoor ook de gemeentelijke beleidsregels om na te gaan welke inkomsten worden meegerekend en welke draagkrachtregels er gelden.

6.3 Vaststellen van het verschil

2022

Voor het vaststellen van alleen de terugvordering van huur- en zorgtoeslag hoeft men geen uitgebreide berekening te maken. Dat bedrag kunt u overnemen van de definitieve beschikking en/of de terugvorderingsbeschikking van Dienst Toeslagen. Het kan nuttig zijn ook nog een globale blik te werpen op de jaaropgaven en de definitieve beschikking inkomstenbelasting, met name om vast te stellen of de gegevens voor 2022 juist zijn. Is dat niet zo? Dan kan het echtpaar geholpen worden met het verbeteren van de gegevens (ook voor 2023 en mogelijk volgende jaren). Dit kan leiden tot een nieuwe definitieve beschikking toeslagen en eventueel zelfs een nieuwe beschikking inkomstenbelasting over 2022.

2023

Wilt u voor 2023 het tekort aan toeslagen vaststellen? Dan moet u met de actuele gegevens van het echtpaar de ontvangen toeslagen berekenen en deze vergelijken met de voorlopige beschikkingen van Dienst Toeslagen. De hoogte van de berekende toeslagen zet u af tegen de toeslagen die ditzelfde echtpaar zou ontvangen als dit alleen een bijstandsuitkering had ontvangen. Voor deze laatste berekening is het handig te weten dat er voor gehuwden van 21 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd vanaf 1 juli 2023 een (voorlopig) bruto jaarinkomen geldt van € 11.381 voor elk van de partners.

Rekenvoorbeeld³⁰:

Echtpaar met alleen bijstand	Alleenverdiener met aanvullende bijstand
Irene 02-03-1985 Sergio 03-04-1986 1 kind 12-06-2015 (minderjarig, geen inkomen of vermogen)	
Volledige bijstand: Irene € 11.381 Sergio € 11.381	Alleenverdiener met aanvullende bijstand: Irene € 19.440 (WIA) + € 4.322 (bijstand) Sergio € 4.322 (bijstand)
Huurwoning: Huur tot 1 juli 2023 € 720 Huur vanaf 1 juli 2023 € 575,03 geen servicekosten	
Bij een huur van € 720: Huurtoeslag per maand € 383 Zorgtoeslag per maand € 265	Bij een huur van € 720: Huurtoeslag per maand € 335 Zorgtoeslag per maand € 230
Bij een huur van € 575,03: Huurtoeslag per maand € 306 Zorgtoeslag per maand € 265	Bij een huur van € 575,03: Huurtoeslag per maand € 258 Zorgtoeslag per maand € 230
	Te compenseren verschil tot 1 juli 2023: Huurtoeslag per maand € 48 Zorgtoeslag per maand € 35
	Te compenseren verschil vanaf 1 juli 2023: Huurtoeslag per maand € 48 Zorgtoeslag per maand € 35

³⁰ In deze berekening worden voorbeeldbedragen gebruikt die binnen de grenzen van de alleenverdienersproblematiek vallen. Dit rekenvoorbeeld heeft als doel inzicht te geven in de manier van berekenen.

7 Juridische aandachtspunten

Er zijn enkele juridische onderwerpen die extra aandacht verdienen, omdat zij gevolgen voor de inwoners dan wel voor de gemeente kunnen hebben.

7.1 Formulering bij toekennen bijzondere bijstand

Bij toekenning van de bijzondere bijstand is het belangrijk om te vermelden dat deze wordt toegekend voor te hoge eigen te dragen huurkosten en/of zorgpremie, vanwege het mislopen van een deel zorg- en huurtoeslag. Zo staat het ook opgenomen in de voorbeeldbeschikkingen ([zie bijlage 2](#)).

Als bijzondere bijstand aan specifieke kosten wordt gekoppeld, is deze onbelast. Het is van belang bij zowel het eenmalig als het periodiek verstrekken van de compensatie, deze link met specifieke kosten te maken. Het ontbreken van deze koppeling kan ertoe leiden dat de Belastingdienst deze compensatie als een belaste periodieke verstrekking ziet. Dit zou gevolgen hebben voor het toetsingsinkomen van betrokkenen en leidt dan waarschijnlijk tot een terugvordering van toeslagen. De benodigde compensatie wordt dan groter.

In het handelingsperspectief staat hierover het volgende:

”Het is hierbij van belang om in de beschikking te vermelden dat de bijzondere bijstand wordt toegekend voor te hoge eigen te dragen huurkosten en/of zorgpremie. Het vastgestelde toeslagenbedrag komt lager uit dan noodzakelijk wordt geacht om in die kosten te voorzien. (...) De bijzondere bijstand kan vanwege de koppeling aan specifieke kosten onbelast worden verstrekt. Hierdoor telt deze bijzondere bijstand niet mee voor het toetsingsinkomen van de ontvanger, en heeft dit geen verdere gevolgen voor de hoogte van ontvangen toeslagen in het lopende jaar. Voor de fiscale verwerking van bijzondere bijstand voor noodzakelijke kosten verwijzen we naar de Rekenregels en handleiding loonheffingen over bijstandsuitkeringen 2022.”³¹

7.2 Aanvraag compensatie over jaren vóór het handelingsperspectief

Het handelingsperspectief en deze handreiking beschrijven alleen de compensatie voor misgelopen toeslagen in 2023 en voor een terugvordering over 2022. Beide moeten worden veroorzaakt door de alleenverdienersproblematiek en kunnen gecompenseerd worden door middel van individuele bijzondere bijstand.

Het staat inwoners echter vrij ook een aanvraag te doen voor het (deels) mislopen van toeslagen in 2022 en de jaren daarvoor.³² De gemeente zal deze aanvraag gewoon in behandeling moeten nemen en beoordelen op grond van artikel 35 van de Participatiewet. De gemeente doet er goed aan de uitspraak van de CRvB uit 2022 in acht te nemen.³³ Bij een afwijzing zal de gemeente deze goed moeten onderbouwen. Anders is de kans aanwezig dat als de inwoner na afwijzing in beroep gaat, de rechter zal oordelen dat de inwoner ook over eerdere jaren in aanmerking moet komen voor vergoeding van de gemiste toeslagen, vermoedelijk ook door middel van individuele bijzondere bijstand.

Het Rijk beslist op een later moment over eventuele compensatie voor de jaren vóór 2023.

³¹ Gemeentenieuws van SZW 2023-1, onderwerp 5, zie [Gemeentenieuws van SZW 2023-1 | Actueel | Rijksoverheid.nl](#)

³² De situatie is denkbaar dat een gezin in 2022 een hoger bedrag aan toeslagen is misgelopen dan met een compensatie van de terugvordering wordt vergoed.

³³ CRvB 27 september 2022, [ECLI:NL:CRVB:2022:1952](#); zie ook [§ 2.1 ‘Uitspraak en gevolgen’](#)

Bijlage 1: Toeslagen en afbouw heffingskortingen

Huur-, zorg en kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget worden berekend en uitbetaald door Dienst Toeslagen. Deze toeslagen vormen voor huishoudens met een minimuminkomen een wezenlijk onderdeel van hun besteedbare inkomen. Daarom is het van belang dat die huishoudens de toeslagen krijgen die zij nodig hebben om ten minste op het bestaansminimum uit te komen.

De hoogte van de toeslagen is afhankelijk van het (gezamenlijke) bruto-inkomen (het toetsingsinkomen) in het huishouden en wordt lager naarmate dit inkomen stijgt.³⁴ De inwoners met de laagste inkomens krijgen de maximale toeslag, voor zover zij aan alle voorwaarden van een toeslag voldoen. Vanaf een bepaald inkomen daalt de toeslag en bij een bepaalde inkomensgrens stopt de toeslag helemaal. Het inkomen vanaf waar de toeslag daalt en stopt verschilt per toeslag.

Het systeem van toeslagen

Toeslagen starten altijd met een aanvraag. De aanvrager³⁵ hoeft de toeslagen slechts eenmaal aan te vragen, de toeslagen worden in de jaren daarna automatisch voorgezet zolang de aanvrager of Dienst Toeslagen deze niet stopzet.

De berekening van de hoogte van de toeslagen vindt altijd plaats op basis van een geschat toetsingsinkomen per kalenderjaar. Het werkelijke inkomen kan immers pas na afloop van een jaar definitief worden vastgesteld. Bij de aanvraag moet de aanvrager het toetsingsinkomen van zichzelf, zijn partner en eventuele medebewoners (bij huurtoeslag) voor het lopende jaar (jaar t) zo goed mogelijk schatten. De aanvrager, zijn partner en eventueel ook de medebewoner zijn verantwoordelijk voor het tijdig doorgeven van wijzigingen van het toetsingsinkomen, maar ook van alle overige zaken die relevant zijn voor de berekening van de toeslagen.

Bij het vaststellen van de voorlopige toeslagen voor het volgende jaar (jaar t+1) maakt Dienst Toeslagen op basis van de tot dan toe bekende gegevens een schatting van het toetsingsinkomen van alle betrokkenen. Dat gebeurt in het najaar van jaar t; de schatting voor de toeslagen voor 2024 vindt dus plaats in het laatste kwartaal van 2023. Dienst Toeslagen wijzigt voor het nieuwe jaar het verzamelinkomen naar het geschatte bedrag. Mocht dat niet kloppen, dan moet de aanvrager daar in principe zelf alert op zijn en een wijziging doorgeven.

Dienst Toeslagen wijzigt zelf het toetsingsinkomen gedurende het jaar niet. Dat kan alleen de aanvrager doen, of eventueel de partner of een medebewoner (alleen voor huurtoeslag). Dienst Toeslagen wijzigt het toetsingsinkomen alleen zelf bij het schatten van het toetsingsinkomen voor het nieuwe jaar en volgt het definitieve inkomen dat de Belastingdienst over een bepaald jaar vaststelt. Pas dan kan Dienst Toeslagen op basis van die gegevens de definitieve toeslagen vaststellen.

De toeslagen worden uitbetaald vóór de maand waarvoor ze bedoeld zijn. De eerste toeslag voor 2024 wordt dus uitbetaald in december 2023. Wijzigingen die gevolgen hebben voor de hoogte van het voorschot van de toeslag kunnen worden doorgegeven tot enkele weken voor uitbetaling van het laatste voorschot van het kalenderjaar, eind november. Na deze datum leiden wijzigingen niet meer tot uitbetaling of aanpassing van een voorschot. Dienst Toeslagen wacht dan het definitieve toetsingsinkomen af (al dan niet volgend op de belastingaangifte) om vervolgens de definitieve hoogte van de toeslagen voor jaar t vast te stellen. Gewoonlijk krijgt de aanvrager daar medio jaar t+1 bericht over, als men tijdig aangifte heeft gedaan of geen aangifte hoeft te doen.

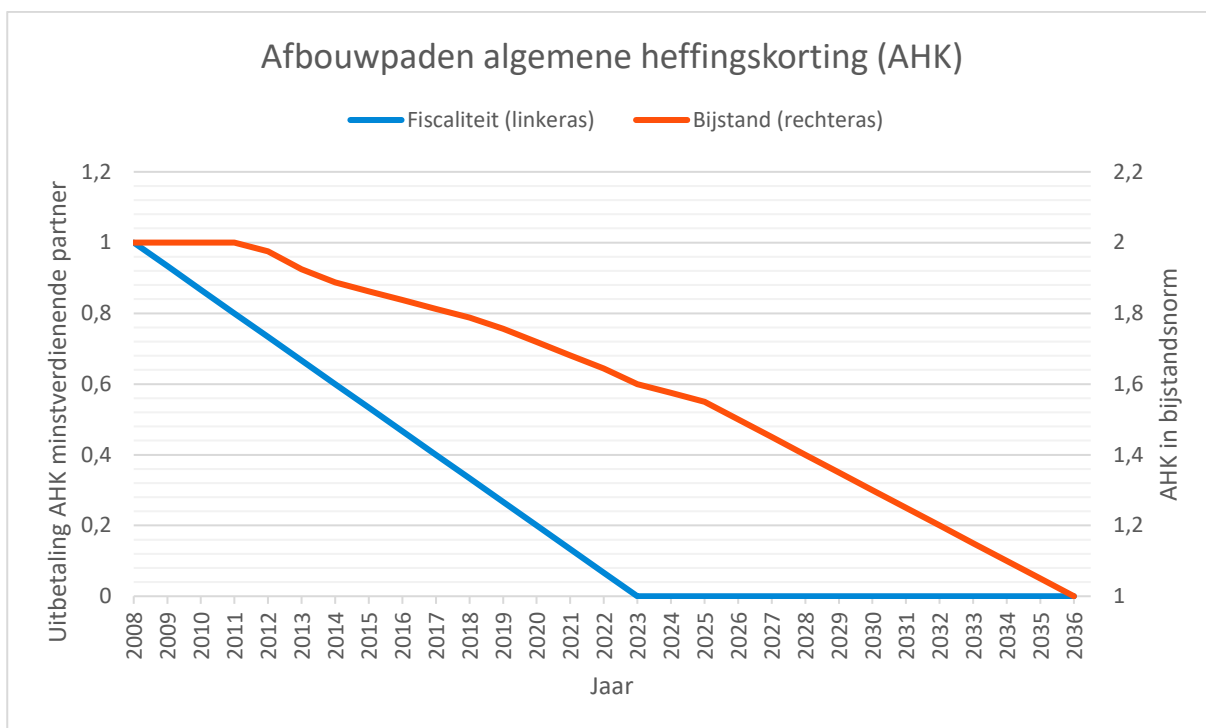
³⁴ Het toetsingsinkomen is gelijk aan het verzamelinkomen uit de definitieve aanslag inkomstenbelasting in het geval dat iemand belastingaangifte heeft gedaan. Als iemand geen belastingaangifte doet, is het gelijk aan het belastbare loon van de jaaropgaaf. Daar wordt het ook wel 'bedrag voor de loonheffingen (LH of LB)' of 'fiscaal loon' genoemd.

³⁵ We gebruiken hier het woord 'aanvrager' ook voor de jaren na de eerste aanvraag, als diegene de toeslag al ontvangt. Hiermee is duidelijk op wiens naam de toeslag staat, dit in tegenstelling tot zijn (toeslag)partner en medebewoners.

Afbouw algemene heffingskorting

Door toepassing van een heffingskorting hoeft de belastingplichtige minder belasting te betalen. Vroeger was het voor een (echt)paar mogelijk dat zowel de werkende partner als de (bijna) niet werkende partner algemene heffingskorting (AHK) kon ontvangen. De minstverdienende partner kreeg de heffingskorting uitbetaald voor zover de meestverdienende partner voldoende belasting betaalde. De regeling staat (technisch onjuist) bekend als de overdraagbare algemene heffingskorting. Het beleid van de overheid is al vele jaren gericht op het bevorderen van toetreding op de arbeidsmarkt. Om het voor de minstverdienende partner aantrekkelijker te maken (meer) te gaan werken, wordt de heffingskorting voor de minstverdienende partner die geboren is na 1962 sinds 2009 afgebouwd. Vanaf 2023 is dit deel van de heffingskorting voor deze doelgroep helemaal vervallen.

In de bijstand is er geen mogelijkheid tot overdraagbaarheid, want er wordt uitgegaan van een netto norm. Bij de berekening van de netto bijstandsnorm werd deze wel gesimuleerd door twee keer de AHK toe te passen. Maar deze toepassing van de dubbele algemene heffingskorting wordt ook afgebouwd. Deze afbouw is later begonnen (in 2012) en over een langere periode uitgesmeerd, zodat deze naar verwachting voltooid is in 2036. Dit was 2035, maar als onderdeel van de koopkrachtmaatregelen voor 2024 is een wetswijziging ingediend om de afbouw in 2024 te bevriezen. De onderstaande figuur houdt hier al rekening mee.

Bij het bepalen van de bijstandsnorm voor gehuwden wordt rekening gehouden met de dubbele algemene heffingskorting. Bij een echtpaar waarbij slechts één van de partners een inkomen uit werk of een loondervingsuitkering heeft, geldt maar één keer de algemene heffingskorting. Met andere woorden, dit echtpaar moet meer belasting betalen en heeft dus in totaal een hoger bruto-inkomen nodig om ten minste op hetzelfde netto-inkomen uit te komen als een echtpaar met een volledige bijstandsuitkering.

Bij een combinatie van inkomsten uit loondervingsuitkering of werk én aanvullende bijstand heeft met name de partner die alleen bijstand krijgt alsnog recht op een stuk algemene heffingskorting. De verhouding tussen inkomen uit loondervingsuitkering en/of werk en bijstandsuitkering bepaalt uiteindelijk hoe hoog het bruto-inkomen van het huishouden is.

Met een hoger bruto-inkomen komt een deel van de alleenverdienershuishoudens al in de afbouwfase van de toeslagen terecht. Dit leidt dan tot een lagere vaststelling van de toeslagen. Het totale besteedbare inkomen van deze huishoudens inclusief toeslagen komt daarmee onder het bestaansminimum (bijstandsnorm met maximale toeslagen).

Bijlage 2: Modelteksten

Modelteksten alleenverdienersproblematiek

Individuele bijzondere bijstand voor huur en zorgpremie

Inhoud

Modeltekst 1: Alleenverdieners, mogelijk recht op aanvulling inkomen _____	38
Brief 2: Mededeling mogelijk recht aanvulling inkomen of vergoeding (doelgroep aanvullende bijstand) _	39
Brief 3: informatie over mogelijk recht op aanvulling inkomen of vergoeding (doelgroep geen uitkering gemeente) _____	41
Modeltekst 4: Antwoordkaart om contact op te nemen _____	42
Beschikking 5: Toekenning periodieke bijzondere bijstand als aanvulling op huur en zorgpremie _____	43
Beschikking 6: Toekenning eenmalig bijzondere bijstand voor vergoeding van terugvordering toeslagen _	45

Modeltekst 1: Alleenverdieners, mogelijk recht op aanvulling inkomen

Deze modeltekst kan gebruikt worden als basis voor een websitetekst of foldertekst.

Aanvulling op het inkomen voor alleenverdieners, ook voor u?

Mensen die getrouwd zijn of samenwonen en samen een laag inkomen hebben, krijgen soms minder huur- en zorgtoeslag dan de bedoeling is. Dit komt omdat regelingen elkaar tegenwerken. De gemeente <@naam_gemeente@> kan deze mensen mogelijk helpen door de huur- en zorgtoeslag aan te vullen.

Wat is er aan de hand?

Partners kunnen samen onbedoeld een lager inkomen hebben dan het bestaansminimum. Dat is het minimale bedrag dat nodig is om van te leven. Dit kan als de ene partner een uitkering van UWV, SVB of een private verzekeraar ontvangt en de ander geen of weinig inkomen heeft.

Bij deze partners werken verschillende regelingen van onder andere de Belastingdienst elkaar tegen. Het gevolg is dat zij minder huur- en zorgtoeslag krijgen dan zij nodig hebben. En daardoor minder te besteden hebben dan partners met alleen een bijstandsuitkering. Dat is niet de bedoeling.

Wanneer is dit aan de hand?

Dit kan bij u aan de hand zijn als:

- u een (toeslag)partner heeft;
- één van u een uitkering van UWV, SVB of een private verzekeraar heeft en eventueel ook een klein inkomen uit werk; en
- de ander geen inkomen heeft of een klein inkomen; en
- u samen mogelijk een aanvullende bijstandsuitkering heeft.

Over welke toeslagen gaat het?

Het gaat om:

- de huur- en/of de zorgtoeslag voor het jaar 2023 <@en_2024@>; en/of
- een terugbetaling van een deel van de huur- en/of zorgtoeslag voor het jaar 2022 <@en/of 2023@>.

Wat kunnen we voor u doen?

We kunnen uitzoeken of u minder toeslag krijgt dan de bedoeling is, of misschien te veel moet terugbetalen. We berekenen hoeveel huur- en zorgtoeslag u en uw partner zouden krijgen als u alleen een bijstandsuitkering ontving. Ontvangt u minder toeslag? Dan kunt u voor dit verschil misschien bijzondere bijstand krijgen. Moet u een bedrag aan toeslag voor 2022 terugbetalen? Dan kunnen we hiervoor mogelijk ook bijzondere bijstand geven.

Wat moet u doen?

U kunt u aanmelden via <@aanmeldmogelijkheid@>. Of stuur ons een bericht via <@e-mail/Whatsapp/variabel@>.

We nemen <@binnen aantal weken/zo snel mogelijk@> contact met u op.

Brief 2: Mededeling mogelijk recht op aanvulling inkomen of vergoeding (doelgroep aanvullende bijstand)

Onderwerp: Mogelijk recht op een aanvulling op uw inkomen en/of een vergoeding

Beste <@namen@>,

U ontvangt van de gemeente <@naam_gemeente@> samen een aanvullende bijstandsuitkering. Dit is een aanvulling op een andere uitkering van een van u beiden. Het is mogelijk dat deze inkomsten samen toch te weinig zijn om van te kunnen leven. Hierover leest u meer in deze brief.

Wat is er aan de hand?

Sommige mensen leven van minder geld dan het bestaansminimum. Dat is het minimale bedrag dat nodig is om van te kunnen leven. Dit komt omdat deze mensen minder huur- en zorgtoeslag krijgen dan nodig is. Of omdat zij achteraf te veel daarvan moeten terugbetalen.

Deze toeslagen worden berekend met het bruto inkomen. En dat is bij een uitkering van bijvoorbeeld UWV hoger dan bij een volledige bruto bijstandsuitkering. Bij een hoger bruto inkomen worden de toeslagen lager. Dat is in deze situatie niet de bedoeling. Misschien is dit ook zo voor u en uw partner.

Wanneer is dit aan de hand?

Dit kan bij u aan de hand zijn als:

- één van u een uitkering van UWV, SVB of een private verzekeraar heeft en eventueel ook een klein inkomen uit werk; en
- de ander geen inkomen heeft of een heel klein inkomen; en
- u daarbij samen een aanvullende bijstandsuitkering heeft.

Met deze inkomsten en aanvullende bijstand heeft u een inkomen op bijstandsniveau. Daarbij krijgt u nog toeslagen zoals huurtoeslag en zorgtoeslag.

Waarom krijgt u deze brief?

U ontvangt samen van ons een bijstandsuitkering als aanvulling op het inkomen. We weten niet of u daarbij misschien te weinig huur- en/of zorgtoeslag ontvangt. Of dat u te veel ontvangen toeslag moet terugbetalen. Dat willen we graag samen met u bekijken.

Wat kunnen we doen?

Als u dat wilt, zoeken we voor u uit of u minder toeslag krijgt dan de bedoeling is of te veel moet terugbetalen. We berekenen hoeveel huur- en zorgtoeslag u en uw partner zouden krijgen als u alleen een bijstandsuitkering ontving. Ontvangt u minder toeslag? Dan kunnen we voor dit verschil misschien bijzondere bijstand geven. Moet u een bedrag aan toeslag voor 2022 <@en/of_2023@> terugbetalen? Dan kunt u hiervoor mogelijk ook bijzondere bijstand krijgen. U krijgt dan dus extra geld van ons.

Wat moet u doen?

Wilt u weten of u minder huur- en/zorgtoeslag krijgt of meer moet terugbetalen dan de bedoeling is? Stuur ons dan een bericht via <@e-mail/Whatsapp/variabel@> <@of stuur de antwoordkaart terug@>.

<@Toelichting_hoe_contact_mailadres/telefoonnummer/variabel@> We nemen <@binnen_aantal_weken/zo_snel_mogelijk@> contact met u op.

Heeft u vragen?

<@Eigen tekst gemeente of:

Neem dan gerust contact op met <@ons/naam_contactpersoon@>. Dat kan op werkdagen van

<@tijd_tot_tijd_@> uur via telefoonnummer <@telefoonnummer@>. Houd uw Burgerservicenummer (BSN)

<@of persoonsnummer@> bij de hand, dan kunnen wij u sneller helpen.
U kunt ook een e-mail sturen naar <@e-mailadres@>.@>

Met vriendelijke groet,
namens de gemeente,

Naam
Functie

Brief 3: informatie over mogelijk recht op aanvulling inkomen of vergoeding (doelgroep geen uitkering gemeente)

Deze modelbrief wordt gepubliceerd in een volgende versie van de handreiking.

Modeltekst 4: Antwoordkaart om contact op te nemen

Deze tekst kan als antwoordkaart bij brief 2 en 3 of in plaats van brief 3.

<@U ontvangt deze brief/kaart omdat u misschien extra geld kunt krijgen van de gemeente.@>

Wilt u advies over huurtoeslag, zorgtoeslag of andere regelingen voor mensen met een laag inkomen? Neem dan contact op met <@de_Sociaal_Raadslieden/de_gemeente/variabel@>.

Bel of stuur een appbericht naar <@telefoonnummer@> of mail naar <@mailadres@>.

Zet in dit app- of mailbericht <@toelichting_gegevens@>.

Wilt u liever dat een medewerker van <@de_Sociaal_Raadslieden/de_gemeente/variabel@> contact opneemt met u? Geef dat dan hieronder aan.

0 Ja, ik wil graag dat een medewerker van <@de_Sociaal_Raadslieden/de_gemeente/variabel@> contact met mij opneemt:

Naam:

Telefoonnummer:

e-mailadres:

U kunt deze antwoordkaart:

- afgeven bij de balie van <@loket/stadhuis/wijkcentrum@>, <@adres@>; of
- in een dichte envelop opsturen naar: <@de_Sociaal_Raadslieden/de_gemeente/variabel@> <@antwoordnummer@> (geen postzegel nodig).

Beschikking 5: Toekenning periodieke bijzondere bijstand als aanvulling op huur en zorgpremie

Onderwerp: Toekenning bijzondere bijstand voor huur en/of zorgpremie

Beste <@namen@>,

U heeft op <@datum_aanvraag@> bijzondere bijstand aangevraagd als aanvulling op uw inkomen. In deze brief leest u ons besluit.

Wat hebben we besloten?

U krijgt bijzondere bijstand. Hiermee vullen we uw inkomen tijdelijk aan. U ontvangt op dit moment minder huurtoeslag en/of zorgtoeslag dan u nodig heeft. De bijzondere bijstand is bedoeld om uw huur en/of de zorgpremie te kunnen betalen.

Hoeveel bijzondere bijstand krijgt u?

Het bedrag is € <@bedrag_bijstand@> per maand.

U ontvangt de bijzondere bijstand vanaf <@datum_begin_uitkering@>

<@voor_een_periode_van_aantal_maanden/voor_zolang_als_dat_nodig_is/tot_variabel@> en zolang uw situatie <@in_deze_periode@> hetzelfde blijft.

Waarom krijgt u bijzondere bijstand?

U ontvangt inkomsten uit een uitkering <@en_werk@> <@en_een_aanvullende_bijstandsuitkering@>.

Daarnaast ontvangt u huurtoeslag en/of zorgtoeslag. U zou hiermee in totaal een inkomen moeten hebben op het bestaansminimum. Dat is het minimale bedrag dat nodig is om van te kunnen leven. We hebben dit <@samen_met_u@> uitgerekend en gezien dat u netto minder inkomen overhoudt dan dit bestaansminimum.

U ontvangt minder huurtoeslag en/of zorgtoeslag dan in uw situatie nodig is. Dat komt omdat de toeslagen met uw bruto inkomen worden berekend. Dat is hoger dan als u alleen een bijstandsuitkering zou krijgen. Bij een hoger bruto inkomen worden de toeslagen lager.

Dit te lage bedrag aan toeslag(en) kan op dit moment niet aangepast worden. Daarom vullen we uw inkomen tijdelijk aan met bijzondere bijstand voor uw huur en zorgpremie.

Wijzigingen doorgeven

Verandert er iets in uw situatie? Dan kan dat gevolgen hebben voor uw recht op bijzondere bijstand. Het is belangrijk dat u die informatie zo snel mogelijk aan ons doorgeeft. Dat is de inlichtingenplicht. We kijken dan of uw bijzondere bijstand aangepast moet worden.

Geef deze informatie binnen 5 werkdagen aan ons door:

- U vindt betaald werk.
- U krijgt vermogen (een erfenis, een schenking of een prijs die u heeft gewonnen).
- U gaat een opleiding volgen of stopt hiermee.
- U gaat als zelfstandige (zzp-er) werken.
- <@U krijgt een nieuwe huisgenoot van 27 jaar of ouder, of uw huisgenoot vertrekt juist.@>
- <@Uw inwonende kind van 27 jaar of ouder gaat studeren of stopt juist met zijn of haar opleiding.@>

Hoe geeft u wijzigingen door?

Wijzigingen kunt u doorgeven op de volgende manier:

<@hoe_wijzigingen_doorgeven@>

<@Stuurt u bewijsstukken mee? Stuur dan alleen kopieën op en houd de originelen zelf.@>

Heeft u vragen?

<@Eigen tekst gemeente of:

Neem dan gerust contact op met <@ons/naam_contactpersoon@>. Dat kan op werkdagen van <@tijd_tot_tijd_@> uur via telefoonnummer <@telefoonnummer@>. Houd uw Burgerservicenummer (BSN) <@of persoonsnummer@> bij de hand, dan kunnen wij u sneller helpen.

U kunt ook een e-mail sturen naar <@e-mailadres@>.@>

Bent u het niet eens met dit besluit?

<@Eigen tekst gemeente of:

Bel ons dan om dit met ons te bespreken. Komen we er niet uit?@> Stuur ons dan een bezwaarschrift. Dat is een brief waarin u zo duidelijk mogelijk beschrijft waarom u het niet eens bent met ons besluit.

<@In_de_bijlage/Op_onze_website_url@> leest u hoe u dit kunt doen.

Stuur het bezwaarschrift binnen 6 weken na de datum bovenaan de brief. Als u het bezwaarschrift later verstuurt, nemen wij het niet meer in behandeling.@>

Met vriendelijke groet,
namens de gemeente,

Naam
Functie

Juridisch kader

- Participatiewet
met name artikel 17 en 35 Participatiewet.
- Algemene wet bestuursrecht
met name artikel 6:5

Beschikking 6: Toekenning eenmalig bijzondere bijstand voor vergoeding van de terugvordering toeslagen

Onderwerp: Toekenning eenmalige bijzondere bijstand voor terugbetaling toeslag

Beste <@namen@>,

U heeft op <@datum_aanvraag@> bijzondere bijstand aangevraagd als vergoeding voor het bedrag dat u aan huurtoeslag en/of zorgtoeslag <@2022/2023@> <@moest/moet@> terugbetalen.

In deze brief leest u ons besluit.

Wat hebben we besloten?

U krijgt bijzondere bijstand voor <@een_deel_van@> de terugbetaling van de huurtoeslag en/of zorgtoeslag <@2022/2023@>.

Hoeveel bijzondere bijstand krijgt u?

Het bedrag aan bijzondere bijstand is € <@bedrag_bijstand@>.

U ontvangt dit bedrag op <@datum_betaalbaarstelling@> op de door u opgegeven bankrekening.

Waarom krijgt u bijzondere bijstand?

U krijgt dit bedrag omdat u voor <@2022/2023@> minder huurtoeslag en/of zorgtoeslag overhoudt dan de bedoeling is. U ontvangt inkomsten uit een uitkering <@en_werk@>

<@en_een_aanvullende_bijstandsuitkering@>. Daarnaast ontvangt u huurtoeslag en/of zorgtoeslag. U zou hiermee in totaal voor <@2022/2023@> een inkomen moeten hebben op het bestaansminimum. Dat is het minimale bedrag dat nodig is om van te kunnen leven.

U <@moest/moet@> voor <@2022/2023@> een deel van de huurtoeslag en/of zorgtoeslag terugbetalen. Dat komt omdat de toeslagen met uw bruto inkomen worden berekend. Dat is hoger dan als u alleen een bijstandsuitkering zou krijgen. Bij een hoger bruto inkomen worden de toeslagen lager.

We hebben <@samen_met_u@> uitgerekend hoeveel toeslag u voor <@2022/2023@> had moeten overhouden om op het bestaansminimum uit te komen. Door de terugbetaling houdt u minder over. Het verschil tussen deze bedragen krijgt u nu in de vorm van bijzondere bijstand.

Heeft u vragen?

<@Eigen tekst gemeente of:

Neem dan gerust contact op met <@ons/naam_contactpersoon@>. Dat kan op werkdagen van

<@tijd_tot_tijd_@> uur via telefoonnummer <@telefoonnummer@>. Houd uw Burgerservicenummer (BSN) <@of_persoonsnummer@> bij de hand, dan kunnen wij u sneller helpen.

U kunt ook een e-mail sturen naar <@e-mailadres@>.<@>

Bent u het niet eens met dit besluit?

<@Eigen tekst gemeente of:

Bel ons dan om dit met ons te bespreken. Komen we er niet uit?> Stuur ons dan een bezwaarschrift. Dat is een brief waarin u zo duidelijk mogelijk beschrijft waarom u het niet eens bent met ons besluit.

<@In_de_bijlage/Op_onze_website_url@> leest u hoe u dit kunt doen.

Stuur het bezwaarschrift binnen 6 weken na de datum bovenaan de brief. Als u het bezwaarschrift later verstuurt, nemen wij het niet meer in behandeling.<@>

Met vriendelijke groet,
namens de gemeente,

Naam
Functie

Juridisch kader

- Participatiewet
met name artikel 17 en 35 Participatiewet.
- Algemene wet bestuursrecht

Colofon

Deze handreiking is geschreven door Stimulansz in opdracht van en in samenwerking met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW).

Auteurs

Kris Park, Annemieke Wildenburg

Meelezers

Ministerie van SZW, VNG, Ministerie van Financiën, Dienst Toeslagen, Belastingdienst, VNG, Divosa, LOSR, LCR, de gemeenten Nijmegen, Alphen aan den Rijn, Rotterdam en Amsterdam.

Eindredactie

Stimulansz

Stimulansz

info@stimulansz.nl

030 298 2800

www.stimulansz.nl

Over Stimulansz

Stimulansz is kennis- en adviespartner van gemeenten en levert praktische oplossingen die écht werken. We vertalen de theorie van wet- en regelgeving naar de werkvloer, waarbij we laten zien dat er meer mogelijk is in de regelgeving dan vaak wordt gedacht.

We adviseren en trainen beleidsmedewerkers, klantmanagers en andere professionals en doen dat met veel enthousiasme en betrokkenheid en vanuit een grote kennis van de praktijk. En we helpen mee aan het verbeteren van de bedrijfsvoering van uw organisatie.

Zo zit Stimulansz in het hart van alle werkprocessen met als doel de dienstverlening van gemeenten in het sociaal domein beter, en daarmee het leven van mensen die afhankelijk zijn van die dienstverlening, een stuk makkelijker te maken.

Benieuwd wat Stimulansz nog meer te bieden heeft?

Ga naar www.stimulansz.nl voor meer trainingen, kennis en advies.

Volg ons ook op social media:

